

Новини ▶ 9

Държавата запазва спада на безработицата със субсидирана заетост

Компании и пазари ▶ 12

Евросубсидиите увеличиха приходите и на фондовете за земя

Пари

BONNIER
pari.bg

Петък

12 ноември 2010, брой 216 (5027)

USD/BGN: 1.42761

▲ +0.51%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.37000

▼ -0.51%

Българска народна банка

Sofix: 345.92

▲ -0.80%

Българска фондова борса

BG40: 110.85

▼ -0.18%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

ПРЕМЪЛЧАНИТЕ ВЪПРОСИ ЗА ТРЪБАТА

Предстоящото посещение на Владимир Путин ще донесе новини по всички българо-руски енергийни проекти, но едва ли ще даде отговор на ключовите геополитически въпроси за България ▶ 4-5

Новини ▶ 7

АБВ на Първанов - непартийно, опозиционно и отдавна подготвяно

Новини ▶ 8-9

България ще се рекламира като дестинация за аутсорсинг

Компании ▶ 11

“Сиско” създава работилници за предприемачи в България

Печеливш
Питър Лъшер

Германският производител на влакове, ядрени централи и електроника Siemens отчете 4.068 млрд. EUR нетна печалба през финансовата 2010 г., което е ръст от 63%. Управляваната от Питър Лъшер компания ще възнагради всичките си 400 хил. служители за добрия резултат с бонуси на обща стойност 310 млн. EUR.

Подробности на стр. 15

Губещ
Джон Чеймбърс

Най-големият производител на мрежово оборудване в света Cisco Systems отчете вчера най-голямото поевтиняване на книгата си от 12 години насам (със 17%), след като разочарова инвеститорите с по-слаби очаквания за тримесечието. Главният изпълнителен директор Джон Чеймбърс събщи, че поръчките от кабелните оператори в САЩ са намалели с 25%, но успокои акционерите, че по-слабото представяне е временно.

Мнения

► По темата "ГЕРБ отхвърли данък "лукс"
► Данък "лукс" отпада - това е подарък за БГ мафията. 5700 имота били лукс? Такива са поне 50 000 имота. Данъчните оценки в София са много високи, но в новите софийски общини и малките села по море и планина - ужасно ниски! Така дворец на мутра е с оценка от 25 000 лева. Такива мошеници и мафиоти са над 90% от групировката ГЕРБ!
Кобурз Велчев

► По темата "Приходите на "МобилТел" намаляват с 10% в края на септември
► Интересно ми е дали ще има промени в цените и скоростта на услугите, предлагани от "Спектър Нем" АД и "МегаЛан Нетъърк" ООД, след като вече са собственици на "МобилТел".
Име

pari.bg Топ 3

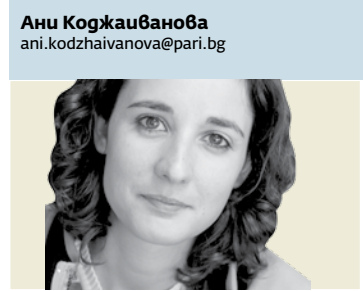
1 ЕБВР е осигурила 2.2 млрд. EUR в подкрепа на бизнеса и пазарната икономика в България.

2 Общите приходи на "МобилТел" са намалели с 10.3% през деветмесечието на тази година. Печалбата преди данъци на телекома се свива с 10.8%.

3 Собственикът на гълъбовското предприятие "Брукел" Христо Ковачки е представил в Министерството на околната среда и водите банкова гаранция на стойност 58.8 млн. лв.

Коментар

А лидерът на АБВ попита ли данъкоплатците?

Ани Коджаиванова
ani.kodzhaivanova@pari.bg

Обиколките на Първанов и появата на служителите на президентството в "проекта" породиха въпроси

Проектът "Алтернатива за българско Възраждане" ни най-малко не е изненадващ. Нито пък нещо от изговореното на форума "България - на другия ден" е изненадващо. Съвсем очаквана беше и цялата критика, която инициаторите на проекта отправиха към управляващите. Дори търсеното въздействие с така модерния напоследък патриотизъм, заключен в думите "българско Възраждане" не е изненадващо.

Пъстрите инициатори се нарекоха "алтернатива" - алтернатива на партийния модел в България изобщо, алтернатива на политиката на сегашните управляващи, алтернатива дори на загубените в прехода ценности и духовност на нацията. Няколко неща обаче са притеснителни в цялата работа извън факта, че на този форум всъщност не чуваме нищо съществено.

На първо място, главните действащи лица начело с кмета на Благоевград Коста-

дин Паскалев и бившият външен министър Ивайло Калфин отправиха своите критики с настроение и убеденост, които биха били присъщи за хора, които никога не са участвали в управлението. От каква позиция обаче Калфин и Паскалев - единият вицепремиер на тройната коалиция, а другият вицепремиер в правителството на НДСВ - отправят тези критики? И с какво самочувствие говорят за алтернатива, когато ГЕРБ получи властта с огромна преднина именно с обещанието да бъде тяхна алтернатива?

От друга страна, крайно притеснителен е моделът, по който се създава това движение. Че то ще прерасне в политическа партия в един момент, няма и съмнение. Най-вероятно това ще стане непосредствено преди местните избори, а Първанов ще оглави новата партия официално, след като изтече мандатът му, тъй като преди това би било противоконституционно.

И в момента присъствието на президента в този проект не е незаконно. Дали обаче е морално? Само за два месеца - септември и октомври, Първанов посети около двадесет общини или населени места. Основният повод за повечето от тях: празник на града. При положение че е известно, че президентът подготвя политически проект, как да не си помисли човек, че тези обиколки са само повод за събиране на политическа подкрепа на местно ниво. Тези пътувания обаче най-вероятно са платени от бюджета на президентството. Тоест с парите на данъкоплатците. Дали обаче те всъщност са знаели и искали да финансират проекта "Първанов"?

Какво да кажем и за театъра, с който инициативният комитет всъщност отправи покана

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

към президента да присъства на форума? "Ние от АБВ", каза високо и ясно Първанов. Речта му беше четири пъти по-дълга от тази на всеки друг в залата. Отношението му беше категорично лидерско. Сред инициаторите на комитета е и служителката в президентството Мариана Тодорова. На този фон отговорът на твърдението "Първанов не е в комитета,

движението не е партия, то дори не е учредено", може да бъде само "и какво от това?"

Когато един президент представя нова политическа алтернатива и говори за връщане към духовността, изконните ценности и по-силна роля на държавата в управлението, всичко това определено има значение. □

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Мила КИСЬОВА - 4395863
mila.kisiova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
georgi.andreev@pari.bg
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
ТЕНДЕНЦИИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Христо ЛАСКОВ - 4395841
hristo.laskov@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Марина УЗУНОВА - 4395864

marina.uzunova@pari.bg
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608
BONNIER

Цитат

” Паметник се прави на нещо загинало и ние дотам докарахме нещата, че да трябва да правим паметник на киселото мляко

► **Мирослав Найгенов**, министър на земеделието и храните, който вчера откри паметник на киселото мляко

Число на деня**13.6**

► процента е ръстът на обслужените на летище София пътници през октомври. Увеличението е най-голямото от началото на годината

Коментар**На блискоизточния фронт нищо ново**

Сложна. Сложна задача постави сирийският президент Башар ал Асад пред нашата държава. От нас се очаква хем да отворим пред Сирия дверите на Европейския съюз от позицията си на негов заслужил член, хем в качеството си на непреодолим международен фактор да озаптим Израел да не се вихри много-много из Близкия изток. Но, изглежда, тази задача е детска игра за нашата държавна глава г-н Първанов, защото тя (главата) добави и бонус: освен всичко останало ще изнасяме и електроенергия за братския сирийски народ.

Иван Стамболов
<http://sulla.bg>

” **Може би ще станем свидетели на окончателния и необратим исторически триумф на прогресивните сили по нашите земи**

Г-н Първанов знаел, че сирийците имали проблем с електричеството, а пък ние, понеже нямаме, ще помогнем. Обаче ето я и първата пречка. Все още си нямаме достатъчно атомни централи, а пък г-н Първанов, поне докато е държавна глава, не може да си построи, колкото и да му се иска и каквото и да е обещавал. Трябва да помоли да му я построи главата на правителството г-н Борисов, с когото между другото не са в чак толкова лоши отношения, колкото им се иска да изглежда.

За късмет напоследък г-н Борисов излъчва недвусмислена симпатия към проекта “Белене”. Може би в него виж-

да част от мечтата си да постигне поне една стотна от постигнатото от г-н Тодор Живков, тоест ако през 1990 г. сме били най-отчайващо бедни в Европа, да успее да ни направи 100 пъти по-бедни. Очевидно за г-н Борисов няма да е никак трудно, преследвайки собствената си мечта, да сбъдне и мечтата на президента да си има АЕЦ и да изнася ток за Сирия.

Но ето я и втората пречка. Срещу г-н Борисов се готви атентат, който може да сложи прът в колелата му (доколкото г-н Борисов има колела), преди да е построил АЕЦ-а. Дори се разбра и цената, която са готови да платят лощите (мафиоти и работо-

датели) за атентата - 400 хил. евро. За щастие едва ли заплахата е сериозна. Едва ли даже има някаква заплахата - по-скоро става дума за амбициозен, но леко нескъпосан опит на правителствения PR да предизвика съчувствие към управлението. Но дори и да има заплахата, г-н Борисов лесно може да се укрие в някой от имотите на знаковите си фигури г-н Цветан Цветанов и г-н Андрей Иванов. Оттам, необезпокояван, ще построи “Белене”, а ако пък нещо от енергетиката не му е ясно, ще наеме за консултант г-н Доган.

Въобще външната политика на България е ясна. На базата на енергийната си

интимност с Русия ще електрифицираме азиатски и африкански “демокрации”. Те пък ще ни се подмазват и ще си въобразяват, че като се отъркват о нас, се отъркват о Европейския съюз. В наше лице, дето се вика, ще виждат трамплин към слугинския вход на Европа, макар че аз продължавам да не съм сигурен дали слугините използват трамплин, когато се прибират от пазар. Какво ще спечелим от всичко това ли? Ами, и аз не знам! Може би че ще станем свидетели на окончателния и необратим исторически триумф на прогресивните сили по нашите земи. Опазил Бог! **И**

В броя четете още**Интервю ► 13**

Атанас Бобоков, “Монбат” АД:
Ще инвестираме в нови продукти, защото клиентите на Запад са претенциозни

Тенденции ► 18

Поскъпването на еврото пак насочи британските туристи към България и Хърватия

Forbes не успя, но класацията на богатството е възможна

Очакванията към световните медии са да се присъединят към нашите усилия за подобряване на средата тук

Вчера в “Шератон” главният редактор на българския Forbes организира кръгла маса, на която темата трябваше да бъде: “Създаване на богатство: България през следващите 20 години”. Това заглавие в комбинация с бранда на Forbes направи обещание, на което се отзоваха много имена от бизнес елита. Но нито кръглата маса отговори на така зададения въпрос, нито списанието разкри нещо неизвестно за произхода и структурата на капитала у нас. А статиите за така наречените 21 най-влиятелни хора се оказаха просто банален PR опит.

Резултатът е, че се злоупотреби с вниманието, което марката Forbes привлича, за да не се забележи неспособността на изданието да направи класация.

Вестник Пари”, собстве-

ност на шведската медийна група Bonnier, работи вече няколко месеца заедно с финансови и правни експерти и на 30 ноември ще издаде списание с класираните, подредени и аргументирани богатства на българския бизнес.

Естествено очакванията на активните хора в страната ни са, че подобни издания ще анализират и обяснят капитала. И ще превърнат предприемачите, които създават продукт и работни места, в успешни и уважавани личности.

Използваме излизането на Forbes в България, за да заявим, че изследване на белия капитал тук е възможно, че журналистиката съществува, че добрият продукт се търси от читателите и че това може да работи за рекламодателите. Смятаме, че професията има стандарти, които е редно да се поддържат. Очакваме от световноизвестни медии да се присъединят към нашите усилия за подобряване на средата тук, а не да потвърждават масови заблуди и фалшиви образи.

След протеста

► Масовите студентски протести в Лондон срещу вдигането на таксите в университетите прераснаха вчера в бой с органите на реда. Протестиращите нахлуха в сградата на Консервативната партия в централната част на Лондон, изпочупиха стъклата на фасадата и раниха полицаи

СНИМКА REUTERS

Тръбата, мъглата и прем

Или какво печели Русия, като прави отстъпки по проекта “Южен поток”

“Този проект ще бъде много полезен за страната ни”, каза на 6 юли премиерът Бойко Борисов. Репликата е след срещата с руския вицепремиер Виктор Зубков и се отнася за газопровода “Южен поток”.

Така каза и може би е убеден в думите си. Споровете около привидно най-малко спорния българо-руски енергиен проект обикновено се свеждат до про- и антируски реплики. Един от най-сериозните проблеми при проекта обаче няма нищо общо с Русия и щеше да е такъв дори ако от отсрещната страна на масата за преговори стоеше която и да е друга държава. Разликата е, че Москва много добре осъзнава какво иска и какво постига, докато българските власти или не разбират, или се правят, че не разбират.

Големите “пробиви”

През януари 2008 г. по време на посещение в Москва икономическият министър Петър Димитров, премиерът Сергей Станишев и президентът Георги Първанов съобщават за “революционен” пробив в преговорите с Русия за “Южен поток”. Сделката е за равно участие в проекта, след като дос-

Филипа Радионова
philippa.radionova@pari.bg

коро отсрещната страна е настоявала за мажоритарен дял. Премиерът Станишев благодари на президента Владимир Путин, който допринесъл за това решение в българска полза.

Владимир Путин, който сега е премиер, пристига на посещение в България тази събота. По време на тази визита двете страни ще подпишат споразумение за създаването на проектната компания, която ще изгражда тръбопровода. Същата, в която дяловото участие е равно. Освен това според другите “пробиви” в преговорите досега нейният председател ще е българин, българите ще имат превес в съвета на директорите и правителството не възнамерява да отпусне на руската страна много възможности за по-голямо влияние в компанията. Това са обявените намерения.

Джакпотът е в тръбите

Няма да е трудно подписването на споразумението да бъде изрекламирано като изключително успешно и защитаващо българските интереси. Някои елементи на това споразумение бяха договорени още при подписването на пътна карта за проекта през лятото. Въпреки че никой не е виждал черно на бяло какви точно са решенията, от изявленията на премиера и министрите става ясно следното: ще бъде използвана съществуващата инфраструктура и където е необходимо, ще бъдат изградени нови участъци. Новопостроените тръби ще са собственост на съвместната компания, т.е. 50% български и 50% руски. Останалата част са български тръби.

След посещението на шефа на “Газпром” Алексей Милер през октомври енергийният министър Трайчо Трайков обяви, че въпросът с парите, които България трябва да даде за тръбата, все още не е решен. Възможно е проектно финансиране с кредити. Възможно е и страната да участва с апортна вноска, като българските тръби бъдат вкарани в проектната компания. През последните

години вторият въпрос беше основен обект на спор, защото това означава, че българските тръби трябва да станат българо-руски. Дни преди посещението на Путин обаче съмнението, че правителството може да се върне към този вариант, се засилва. В сряда Трайчо Трайков избегна да отговори в прав текст дали държавата ще апортира тръби, като на въпрос дали това е възможно да стане, отговори: “Капиталът ще бъде такъв, какъвто е необходим за съответния етап на развитие на проекта. България участва с 50% в него.” С което не изключи възможността това да стане. Според одобрения от Министерския съвет “списък на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност” такива са транспортът на природен газ и част от магистралните транзитни газопроводи, т.е. именно тези трасета, част от които може да станат полуруска собственост.

“България ще спечели много от “Южен поток”, каза през юли Бойко Борисов. Реалността обаче засега е друга - пределно ясно е единствено какво ще спечели Русия.

Ползи

БЕЗ УКРАИНА

Диверсификация на трасето – сценарии като газовата криза заради политически проблем с Украйна ще бъдат изключени

100 – 150 млн. USD

Приходите от транзитни такси ще се делят между двамата собственици на тръбата. Очакванията са за България да бъдат в размер между 100 и 150 млн. USD годишно

КОНТРОЛ

„Равен“ контрол – собствеността в компанията е еднаква за двете страни, а правителството твърди, че условията за взимане на решения ще са в полза на страната, защото в борда ще има български превес и председателят също ще е българин

Недостатъци

РУСИЯ ЗАВИНАГИ

Доставчикът на газ за България остава същият: „Газпром“. Т.е. няма диверсификация на източниците

1 млрд. EUR

Разходи – с парите за тръбата ще се занимава съвместната проектна компания, като основни варианти са проектно финансиране или кредити. Така формално пари от бюджета няма да излизат, но заемите все пак ще трябва да се връщат. Частта, която трябва да осигури България, е над 1 млрд. EUR

СТРАТЕГИЧЕСКИ ОБЕКТ

Тръбите ще са 50:50 българо-руска собственост, а все пак става дума за стратегическа инфраструктура на територията на България

8 май 2007 г.

При посещение на премиера Сергей Станишев в Москва става ясно, че е обсъждано участие в „Южен поток“

25 юни 2007 г.

България за пръв път официално потвърждава участието си в проекта. Това става при среща на Георги Първанов с Владимир Путин в Загреб

18 януари 2008 г.

България и Русия подписват споразумение за създаването на газопровода, след което президентът Георги Първанов обявява, че България е постигнала “Голям шлем” в енергетиката

17 юли 2010 г.

Енергийните министри Трайчо Трайков и Сергей Шматко подписват пътна карта и изграждането на тръбата

13 ноември 2010 г.

Подписано е споразумението за създаване на проектна компания

30 декември 2015 г.

По тръбата трябва да потекат първите количества газ

2018 г.

Газопроводът ще достигне пълния си капацитет

Ълчаните интереси

Цената на газа вероятно ще остане за друг път

Преговорите за цената, на която "Газпром" доставя газ на България, са пряко свързани с напредването на проекта "Южен поток". Това вече не се крие от правителството и енергийният министър Трайчо Трайков

в прав текст признава, че става дума за една и съща тема.

Така например при предишния кръг разговори по темата през юли едновременно се случиха две неща: беше подписана пътна карта

за развитието на тръбопровода и в резултат Русия се съгласи да "върне назад" поскъпването на газа, с което цената му беше свалена с 5%. Също тогава беше постигната и политическа договорка за отпадане на

посредниците при сключването на новите договори за газа.

По думите на Трайчо Трайков България ще настоява за намаляване на цената по сега действащите договори с още 5%, като според него

това може да стане със задна дата. Спорно е обаче дали тази тема изобщо ще заеме сериозно място при срещите. Още повече че в края на миналия месец "Газпром" обяви, че не предвижда ново поевтиняване на газа.

Големите новини се чакат от АЕЦ "Белене"

По останалите енергийни теми повечето неща са ясни и вероятно няма да има големи изненади, но при АЕЦ "Белене" нещата са точно обратните: Най-вероятно големите новини ще са именно по тази тема.

В началото на седмицата премиерът Бойко Борисов обяви, че до посещението на Владимир Путин трябва да е ясно разпределението на инвеститорите в проекта, и даде ултиматум на Сърбия и Хърватия (които бяха заявили намерение за участие) да обявят офици-

алното си решение. Сърбия потвърди, че иска да участва, при това с по-голям дял, а Хърватия се отказа. Междувременно обаче икономическото министерство изпрати покана и до Македония.

Големият въпрос обаче е за големия дял в проекта, т.е. кой ще бъде стратегически инвеститор. В последните седмици имаше известно разминаване в изказванията на Борисов и Трайков, като първият обяви, че такъв вече има, и обеща скоро да го пред-

стави, а вторият твърди, че инвеститор още няма, но се водят разговори с определена фирма. Неофициално се смята, че това е Siemens, защото изказванията дойдоха след посещението на премиера в Бавария.

Междувременно обаче енергийният министър Трайков не изключи възможността Русия да се включи като инвеститор, "стига това да е икономически и стратегически изгодно". В началото на годината Москва предложи нещо подобно, тогава под

формата на заем от 2 млрд. EUR, който правителството след известни колебания отказа.

На 21 октомври директорът на НЕК съобщи пред Mediapool, че "до месец" правителството ще вземе политическо решение да продължи изграждането на АЕЦ "Белене", предхождано от "височайша" руска визита. Тогава все още не беше известно, че руският премиер ще посети България. Най-вероятно при срещите в събота ще бъде договорено с колко точно

ще се осъществи проектът. А след като Борисов и Путин решат на политическо ниво какво ще се случва с атомната централа, в следващите седмици вероятно ще се състоят посещения на ръководителите на изпълнителите на проекта "Росатом" и "Атомстройекспорт".

При всички положения обаче, за да има политическо решение за изграждането на АЕЦ "Белене", първо трябва да е ясно откъде ще дойде финансирането. Много е възможно това да се случи в събота.

"Бургас - Александруполис" може да се окаже залог

Това вероятно никога няма да бъде официално признато от властта, но петролопроводът "Бургас - Александруполис" е залог, който и България, и Русия се опитват да използват според целите си.

Обявеното от правителството намерение е той да не бъде осъществен, въпреки че формално се чака окончателната еко-оценка на проекта. Преди три дни Министерството на околната среда и водите

постави отрицателна оценка на проекта, но заради процедурата проектната компания има право да го преработи и да го върне за нова оценка. Това може да се случи още два пъти. Заради процедурите,

които предвижда ОВОС, най-вероятно конкретно решение и оценка ще има не по-рано от февруари. Премиерът Бойко Борисов обаче периодично повтаря, че е убеден, че тя ще е отрицателна и че тръбата

няма да се строи. Политическа договорка за отказ би улеснила и двете страни. Русия вече е показала индикации, че е склонна да се откаже от нефтената тръба. Надали такъв отказ е без цена.

Само ГЕРБ и "Атака" приеха бюджет 2011 на първо четене

Дянков беше единственият министър, който присъстваше в пленарната зала по време на обсъждането на бюджета за следващата година

След шестчасови дебати в пленарната зала вчера депутатите приеха на първо четене бюджет 2011. Кабинетът "Борисов" обаче беше представен само от финансовия министър Симеон Дянков, което предизвика остра критика и от левите, и от десните политически сили.

Съгласието

Бюджетът беше приет със 130 гласа "за", 58 "против" и 14 "въздържал се". Това стана с гласовете на депутатите от ГЕРБ и "Атака". Депутатите от Синята коалиция гласуваха "въздържал се", а БСП и ДПС "против".

Ляво и десно

Опозицията остро критикува бюджета. Според Сергей Станишев приоритетите на управляващите са МВР и ДАНС. По думите му доказателство за това са бюджетите на тези институции, които за следващата година ще бъдат увеличени. "Твърди се, че за здравеопазване се дават повече пари, а бюджетът за здраве ще бъде увеличен с нула лева. Това е ограбване", заяви Станишев. Той определи бюджета като бюджет на безсилието.

"Явно няма да има

реформи през 2011 г. и затова няма да подкрепим този бюджет", каза от парламентарната трибуна Мартин Димитров, съпредседател на Синята коалиция. Според него този бюджет не гарантира стабилност за излизане от кризата. Съпредседателят на сините заяви, че дефицитът ще надхвърли 3%, а предложените резерви са много малко.

"Това, което прави ГЕРБ, е лява политика и заради това ще загуби подкрепата отлясно", коментира Лютви Местан от ДПС.

Одобрене и гордост

"Проектбюджетът за 2011 г. показва за пореден път последователната политика на правителството за запазване на финансовата стабилност", защити документа Менда Стоянова, председател на бюджетната комисия в парламента. По думите ѝ критиките към бюджета не са основателни, с него правителството запазва доверието вътре в страната и извън нея. "За 2011 г. ще има добър растеж на БВП и ще доведе до възстановяване на потребителското доверие", коментира Менда Стоянова.

Въпреки многобройните

►Гордея се с бюджета, имам подкрепата на цялото правителство, коментира финансовият министър Симеон Дянков

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

критики Симеон Дянков остана доволен и излезе с усмивка от пленарната зала. "Разумът надделя. Гордея се с този бюджет", коментира той.

Самотен воин

По време на обсъждането на бюджета за следващата година в пленарната зала

беше единствено Симеон Дянков. Това предизвика остри критики на депутатите от различни парламентарни групи. "Виждам парламентът самичък и безпомощен да обсъжда бюджета на страната", коментира Иван Костов, съпредседател на Синята коалиция. Костов допъл-

ни, че досега кабинетът винаги е участвал в дебата за бюджета. "Къде са министрите и защо не отговарят на критиките на депутатите? Това е упадък на парламентаризма", каза още съпредседателят на Синята коалиция. Забележки имаше и от страна на Коалиция за България

и ДПС.

"Правителството си свърши работата с бюджет 2011 г., сега е ред на депутатите да свършат своята", коментира Симеон Дянков. Той допълни, че работата по проектбюджета ще продължи и между първо и второ четене.

Рагослава Димитрова

Водещи неправителствени организации също настояват за прозрачен избор на председател на ВАС

Повече от 14 месеца парламентът не попълва квотата си във ВСС

След Съюза на съдиите няколко водещи неправителствени организации също поискаха повече прозрачност при избора на председател на Върховния административен съд. В сряда Съюзът на съдиите в България предложи изборът да се предава по БНТ и БНР, което също е подкрепено от организациите. Българският институт за правни инициативи, Програмата за развитие на съдебната система, програмата "Достъп до информация", организацията "Български адвокати за правата на човека", институтът "Отворено общество" и др. изразиха тази своя позиция в отворено писмо до президента Георги Първанов, председателя на НС Цеца Цачева, до Вис-

►За председател на ВАС има само една кандидатура - на председателя на Софийския градски съд Георги Колев

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

шия съдебен съвет и до ръководствата на БНТ и БНР. Според неправителствените организации е изключително важно мотивите на Висшия съдебен съвет за избор на председател на ВАС да са обществено достъпни,

обективни и убедителни. За председател на този съд има само една кандидатура - на председателя на Софийския градски съд Георги Колев. Освен това той е издигнат от 17 от членовете на Висшия съдебен съвет, което му га-

рантира избирането.

Противоконституционно

От неправителствените организации изтъкват, че повече от 14 месеца Народното събрание не изпълня-

ва своето конституционно правомощие да избере двама членове на ВСС от своята квота. "С това реално то пречи на формирането на алтернативно мнозинство от 5 членове на ВСС, които биха могли да предложат различна кандидатура от единствената известна до момента", пише в отвореното писмо на организациите. Според тях бездействието на парламентарното мнозинство вероятно ще подкопае законността на избора на нов председател на ВАС и със сигурност подкопава неговата легитимност.

От неправителствените организации смятат, че няма реални мотиви за единствената кандидатура. Тя била подкрепена само с твърдения, че Колев притежава качествата, които по закон са изискуеми за заемането на позицията председател на ВАС. Били описани качест-

вата на съдия Георги Колев като шеф на СГС, а не били отнесени към функциите, които изпълнява председателят на ВАС. "Здравият разум изисква качествата на кандидата да бъдат преценявани с оглед на позицията, за която кандидатства, а не с оглед на тази, която заема в момента", пише в писмото на организациите.

Немотивиран

Според Закона за съдебната власт мотивите на предложението, ако то бъде одобрено от ВСС, ще бъдат приети и за мотиви на самото решение. "Така един от най-важните избори в структурата на българската съдебна власт ще остане на практика немотивиран и ще почива на аргументи, които няма как да бъдат подложени на преценка от обществото", твърдят неправителствените организации.

Красимира Янева

АБВ на Първанов - непартийно, опозиционно и отдавна подготвяно

След 9 години във властта и президентът реши, че партийният модел бил изчерпан

“Няма да учредяваме партия, нито днес, нито утре.” С тези думи кметът на Благоевград Костадин Паскалев откри форума “България - на другия ден” с участието на държавния глава Георги Първанов. Дебатът реално сложи начало на съществуването на гражданското движение “Алтернатива за Българско Възраждане” (АБВ), вече добил популярност като проекта на президента. С близо едноточасовата си реч, в която използваше фрази като “ние от АБВ”, Георги Първанов не остави съмнение за водещата си роля в новото гражданско движение, въпреки че формално лидерството в инициативния комитет засега е поверено на Паскалев.

Граждански, а не партиен

Първанов подчерта, че АБВ не носи партийна идея, защото партийният модел в България вече бил провален и се нуждаел от алтернатива, каквато ще бъде новото гражданско движение. “АБВ е непартиен, но не и антипартиен проект. Той ще се консолидира около национални цели и платформи. Ние в АБВ сме съмишленици, но не по партийна линия, напротив, тук има хора с най-различни политически разбирания”, каза президентът. Паскалев пък използва определения като “граждански парламент” и “обединение на експерти и

граждани”.

Въпреки тази декларация мнозина нямат съмнения, че гражданското движение ще прерасне в партийно по примера на ГЕРБ, а и на НДСВ преди тях. Докато течеше дебатът, от трибуната на Народното събрание лидерът на “Атака” Волен Сидеров призова за нова процедура по импийчмънт на президента, защото Първанов нарушава конституцията, учредявайки политически проект.

Формално обаче правила не са нарушени от страна на държавния глава, тъй като движението не е политическа партия, а де юре все още не е учредено. “Не е обявявано никакво учредяване, обявява се стартът на процеса, а когато инициативната група прецени, ще се състои учредителната сбирка”, каза в отговор президентът. Остава без отговор обаче доколко е морално участието на президента в проекта.

Със сигурност политически

Не остана съмнение обаче, че гражданското движение АБВ ще се занимава с политика, макар и не партийно определена. “Някъде чух, може би самият премиер го беше казал, че президентът не може да се занимава с политика. Ако президентът не се занимава с политика - с какво се занимава?”, попита риторично Първанов.

В изказванията си участниците отделиха повече внимание върху критики на правителството, отколкото да представят своите конкретни цели, но все пак многократно бе посочено,

► Присъстващите на дебата “България - на другия ден” бяха пъстра гружина, какъвто е и самият инициативен комитет, който обединява бивши политици, представители на разнородни неправителствени организации, генерали, спортисти и гр.

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

че “алтернативата е да се инвестира в нов модел на българската икономика”, в която според думите на Първанов държавата трябва да участва по-активно в социално-икономическите процеси в страната, т.е. фокусът е приоритетно лъв.

Президентът сподели и възгледите си за развитие на движението. “Искам в АБВ да се създадат съвети, структури и т.н. и продуктът ни да се изнесе в обществото.” Той обаче подчерта, че това ще стане

сега, а не след година, когато са местните избори. Така Първанов опита да остави впечатлението, че целите на движението са по-големи от местните избори и не с тази цел се създава то. За друго обаче говори фактът, че над 60 кметове на общини по думите на Първанов подкрепят движението начело с Костадин Паскалев.

Добре планиран проект

Първанов разказа пред форума, че с хората от АБВ са

дебатирали проблемите по управлението на държавата в президентската институция повече от година, преди да вземат решението да ги пренесат на друга, по-широка и ефективна платформа - тази на гражданско движение. БНТ пък разкри, че името “Алтернатива за Българско Възраждане” е запазено със заявка в Софийския градски съд още през пролетта на тази година.

Междувременно през последните шест месеца

президентът пътуваше все повече и повече из страната. Само през септември и октомври той е посетил около 20 града и общини, в което мнозина видяха търсене на подкрепа за новия проект и поставиха въпроса доколко е морално тази кампания да минава през президентската институция и да се плаща с пари на данъкоплатците. Самият държавен глава досега не е дал отговор на този въпрос.

Ани Когжаубанова

Членове на БСП също бяха на форума

Ръководството на Столетницата е резервирано към проекта на президента, но не всички мислят като тях

Форматът “гражданско движение” се оказва удобен и за хора от БСП. На форума присъстваха представители на левицата като Стефан Данаилов, Кирил Добрев, Мая Манолова. Последните двама подчертаха, че няма проблем да бъдат тук, тъй като АБВ не е партия и не виждат конфликт.

Ръководството е против

Въпреки че левицата все още няма официална позиция за проекта АБВ, нейният лидер Сергей Станишев нарече движението квазипартия и изрази съмнения, че тя може да разцепи Столетницата.

Георги Кадиев, кандидат на БСП за кмет на София, сподели в личния си блог, че

БСП не участва в този проект, но очаква хора от партията да се включат в него. “БСП не може да толерира създаването на друга партия, била тя и създавана от неин бивш председател”, пише Кадиев.

Но не и членовете

“Нищо не ме кара да мисля, че ще се прави политическа партия. Аз съм тук, защото заявката е, че ще има дебат, който липсва в българската политика и в парламента. Аз виждам своето място като един човек, който ще изразява лявата, социалната алтернатива, ако нещата продължат да се развиват в посоката, която е зададена”, каза Мая Манолова.

По-умерен беше Кирил Добрев. “Аз съм в БСП и няма да участвам в други партии. Но мога да участвам във всичко, което е насочено против това управление - това е нашата цел.” БСП не е на Станишев, а на стотиците симпатизанти, които партията има, каза още депутатът. □

Пари

В ТЪРСЕНЕ НА ЕНЕРГИЯ

КАКВО СПИРА ВЕИ ПРОЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

18.11. ГРАНД ХОТЕЛ СОФИЯ

Спонсори:

- Актуални промени в законовата рамка на ВЕИ
- Управление на проекти и предизвикателства
- Асоцииране и балансиране интересите на бизнеса - дискусия

Информация за събитието и програмата: 02/ 4395 855 www.pari.bg events@pari.bg

България ще се рекламира като място за аутсорсинг

Аутсорсинг пазарът у нас има 10 пъти по-голям потенциал според икономическия министър

България е отлична дестинация за аутсорсинг и офшоринг на услуги и рекламирането на този факт ще е част от бъдещата маркетингова политика на Българската агенция за инвестиции (БАИ).

Това каза министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков. По данни на международната консултантска компания А.Т. Kearney страната е номер 1 в Европа и 13-а в света по привлекателност за развитие на аутсорсинг-ови дейности.

Потенциално за потенциала

“Ако пазарът сега се оценява на между 100 и 150 млн. EUR годишно, той има потенциал да се увеличи 10 пъти”, коментира Трайков. Според експертите от McKinsey това не само е постижим резултат, но те дори извеждат три български града - София, Варна и Бургас, на картата на “Силициевата долина

на Черноморието” наред с Одеса, Сочи и Констанца.

Още през 2011 г. заетите в аутсорсинг индустрията в България ще се увеличат с 40-50% на годишна база, така че броят им ще достигне към 9-10 хил. души, прогнозира от аутсорсинговата компания CallPoint New Europe.

Предимства и недостатъци

Общо 5 са факторите, които са със стратегическо значение, за да се прецени дали даден пазар е подходящ за аутсорсинг - наличието на добра инфраструктура, лесният достъп до финансови средства, благоприятната бизнес среда, добре подготвените кадри и търсенето на дадени услуги, обобщават от McKinsey.

Плюсовете за България към момента са евтината работна ръка, сравнително добре подготвените кадри в сферата на ИТ и инженерните дейности,

доброто географско местоположение и ниските данъци.

В същото време обаче тя получава сравнително ниска оценка за качеството на пътната инфраструктура, защитата на интелектуалната собственост, сътрудничеството между университетите и индустрията за развиване на кадри и т.н.

Безплатни съвети към гържавата

“За да може България да се превърне във водеща дестинация за аутсорсинг и офшоринг към 2020 г., трябва да се изберат конкретни области, върху които да се фокусира предлагането, нещо, което да направи страната уникална в Европа или света”, съветва Детлев Хох, старши партньор в McKinsey. Освен че трябва да се положат повече усилия за подобряване на инфраструктурата, в дългосрочен план трябва да се постави акцент

►България може да привлече инвестиции, ако се промотира по-добре като място на икономиката Трайчо Трайков (вдясно)

и на подобряването на образователната система, така че тя да отговаря на търсенето на конкретни специалисти. В момента, ако на година завършват 7 хил. инженери, само 25% от тях, или около 2 хил., са подходящи да работят в индустрията, която е ориентирана към предоставянето на ИТ и инженерингови услуги в международен мащаб.

“Когато фирмите избират аутсорсингова компания, те обръщат внимание на услугите, които предоставя и доколко са надеждни, както и на инфраструктурата. Невинаги финансовата страна на офертата е най-важна”, коментира

Речник

►**Аутсорсинг (outsourcing)** - възлагане на дейности на подизпълнител с цел възложителят да се фокусира върху основната си дейност и да намали разходите си
►**Офшоринг (offshoring)** - изнасяне на дейности на компания извън националните граници, за да се намалат разходите

Елизабет Хакенсон, вице-президент и директор “Информационни технологии” в американската енергийна компания AES. Според

нея аутсорсинг компаниите трябва да имат това предвид, за да си осигурят повече клиенти. От друга страна, на държавно ниво трябва да се провеждат семинари, конференции и образователни програми на тема аутсорсинг, както и самата държава да даде пример и да аутсорсне част от дейностите си, смята Хакенсон.

Министерства и практику

“Сега сме доста изчистени като структура. Въпреки това обаче дейности, свързани с управлението на Оперативна програма “Конкурентоспособност”, биха могли да бъдат аут-

Мнения

Предимствата са ниските разходи и местоположението

Няколко са сферите, в които България може да привлече повече чуждестранни инвестиции, и аутсорсингът, и офшорингът са едни от тях. Предимствата на държавата в тази област са ниските разходи, образованата работна сила, стратегическото географско местоположение, говоренето на много езици.

Всичко това създава благоприятна среда, а черешката на торта-

Антъни Хасиотис, президент на Американската търговска камара в България

”България може да извлече ползи от развитието на аутсорсинг и офшоринг, защото носят инвестиции, и създават нови работни места

та са ниските данъци. България може да извлече ползи от развитието на аутсорсинг и офшоринг не само защото те носят инвестиции, но и защото създават нови работни места и се реализира трансфер на технологии.

Надявам се, че правителството ще развие в бъдеще необходимите политики, за да повлияе положително на развитието на тези индустрии.

Конкурентни на България са другите държави от Източна Европа

България вече е изградила основите за развитие на аутсорсинг дейности в страната. Тя е позната с капацитета си в сферата на ИТ услугите и въпросът е с колко можете да увеличите това в бъдеще.

В момента има около 9-10 хил. души, които работят в сектора. Не е невъзможно пазарът да се увеличи 10 пъти, това не е много. Не се тревожа за търсенето, такава има. Въпросът е как да накарате хората да учат това, което се търси, за да има и предлагане. Клиентите гледат страните

Питър Питърс, управляващ партньор в McKinsey

”Компаниите се насочват към Източна Европа заради географската близост, стабилността и заради това, че тук се говорят много езици

на клъстери, а не поотделно. България е част от клъстера Източна Европа. Вашите конкуренти са държавите от тази част на континента, а не Индия.

Там разходите са доста по-ниски, а и предлагането на служители е много по-високо. Компаниите се насочват към Източна Европа заради географската близост, стабилността и заради това, че тук се говорят много езици. Всъщност трябва да се има предвид и че конкуренцията се случва по-скоро на ниво градове, а не държави.

за аутсорсинг и офшоринг, смята министърът

СНИМКИ БОБИТОШЕВ

сорснати. На път сме да реализираме уникално сътрудничество с ЕБВР в тази насока”, каза министър Трайков.

Според него всяко правителство, респективно министерство, трябва да реши докъде иска да възлага услуги на външен изпълнител и кои да бъдат ядрото, което да запази за себе си.

Опитът на Министерството на регионалното развитие и благоустройството е коренно различен. “Винаги се възхищавам на възможностите на Пътната агенция да аутсорсва всичко. Те аутсорсват от апликационни форми, през собствените

си стратегии, договорите за проектиране или вътрешен анализ за реструктуриране на звената, каквото се сетите. Така че Пътната агенция е един блестящ пример за аутсорсинг в действие.

На мен ми се ще понякога да се случва обратното - по-малко да аутсорсваме”, коментира регионалният министър Росен Плевнелиев.

Той обърна внимание и на факта, че по Оперативна програма “Регионално развитие” се работи с редица външни консултанти, както и с международни експерти чрез инструментта JASPERS.

Дарина Черкезова

Прогнози 440 млрд. USD може да достигнат приходите през 2020 г.

► Приходите на аутсорсинг и офшоринг индустрията в глобален мащаб може да достигнат 440 млрд. USD към 2020 г., което представлява ръст от 25% в сравнение с 2001 г., прогнозира от консултантската компания McKinsey.
► Около 75-80% от ръста ще е свързан с нови сектори, компании и пазари.
► Прогнозата е, че в

бъдеще този аутсорсинг и офшорингът ще обхванат публичния сектор, здравеопазването, медиите и комуналните услуги.

► Ще се появят нови потребители сред малките и средно големите компании, а държавите, в които ще се разраства местният пазар, са Бразилия, Русия, Индия и Китай.

► През 2010 г. пазарът на аутсорсинг и офшоринг услугите в Централна и Източна Европа ще отчете ръст от около 20%, прогнозира McKinsey.

► Увеличението в края на миналата година е било 11%.

Държавата балансира съкращенията в бизнеса със субсидирана заетост

” **Никой не стои с автомат пред бюрата по труда, за да спира хората да се регистрират като безработни**

Томю Младенов,
социален министър

Безработицата пада и през октомври вече е 8.92%

Безработицата в България продължава да пада осми пореден месец и през октомври е 8.92%. Броят на безработните, регистрирани в бюрата по труда, е 330 371, което е с 4300 по-малко от септември. Това отчете Агенцията по заетостта дни след като Националният статистически институт съобщи, че в края на септември от работа са освободени 30 хил. наети на трудов договор, а за една година наетите са намалели със 140 хил. души.

Тенденцията едновременно да пада заетостта и безработицата и да се увеличава контингентът от работоспособни българи, които не са нито сред заетите, нито сред безработните, се наблюдава от началото на кризата. Една от причините е разширяването на сивия сектор. Другата голяма група са обезкуражените - лица, които от години не търсят работа. Броят им в края на юни достигна 224 хил. - с 56 хил. повече от първото полугодие на 2009 г.

► Очакваме средната безработица за 2010 г. да е два пункта по-ниска от заложените в макрорамката 11.4%, заяви министърът на труда и социалната политика Томю Младенов

Коментар

Данните на бюрата по труда са основен индикатор за реалното състояние на безработицата в страната, коментира министърът на труда Томю Младенов. Регистрацията е право на самите безработни, всеки сам трябва да прецени дали да се възползва от това право, каза още той. Според министъра държавата е въвела достатъчно стимули безработните да се регистрират. От средата на тази година обезщетенията при загуба на работа са увеличени до 60% от дохода. Осигуряваме обучение, преквалификация и помощ да си намерят нова работа, от това повече не мога да си представя, заяви Младенов.

Повече субсигурирана заетост

През октомври традиционно реалната икономика осъждава работна ръка, но

държавата балансира пазара на труда със субсидирани новооткрити работни места, обясниха от Агенцията по заетостта.

Новорегистрираните безработни са 37 917 (със 7000 повече от септември). Те са освободени предимно от туристическия сектор, държавната администрация и отбраната, селското стопанство и транспорта. В същото време държавата е създала през месеца 12 708 работни места по програми за субсидирана заетост. Голяма част от тях са по програмата “От безработица към заетост” - предимно за аварийни дейности при есенно-зимни условия. Фирми пък са наели 10 600 безработни чрез бюрата по труда. От регистрация през октомври са отпаднали още 20 хил. безработни. Те са престанали да се явяват в бюрата по труда всеки месец по различни причини. Някои са си намерили работа, дру-

ги са заминали в чужбина, трети са се регистрирали като безработни само за да ползват някоя от услугите, без да имат намерение да започват работа, коментира Росица Стелиянова, директор на Агенцията по заетостта. Възможно е точно от този контингент да са лицата, които са се втели в сивия сектор.

Свободните работни места в бизнеса

През октомври бизнесът е заявил в бюрата по труда 8245 свободни места. Една трета от тях са в преработващата промишленост. Следват търговията, административните дейности, образованието и строителството. През октомври за едно работно място са се борили 10 безработни при 18 през септември. В момента незаемите работни места, обявени в бюрата по труда, са 6198.

Мила Кисьова

Пари

РЕГИОНАЛНА БИЗНЕС КОНФЕРЕНЦИЯ „ГЕПАРД“ 2010

КЛАСАЦИЯ НА НАЙ-ДИНАМИЧНО РАЗВИВАЩИТЕ СЕ КОМПАНИИ
ПЛОВДИВ, СТАРА ЗАГОРА, ХАСКОВО, КЪРДЖАЛИ,
СМОЛЯН, ПАЗАРДЖИК, БЛАГОВЕВГРАД,
КЮСТЕНДИЛ, ПЕРНИК, СОФИЯ, СОФИЯ ОБЛАСТ

ТЕМИ:
• МЕЖДУФИРМЕНА ЗАДЛЪЖНОСТ И ЗАБАВЯНЕ НА ПЛАЩАНИЯ
• ФИНАНСИРАНЕ НА БИЗНЕСА

ДАТА: 16.11.2010 Г. | ЧАС: 10.00 Ч. | МЯСТО: НОВОТЕЛ ПЛОВДИВ, ЗАЛА ПЛОВДИВ 1

За информация и регистрация: тел. 02/ 4395 848, 02/ 4395 850 events@pari.bg http://events.pari.bg
С подкрепата на:

Европа затяга контрола върху хедж фондовете с общи правила

Новата директива за сектора влиза в сила от 2013 г., ще се реви-зира на четири години

Хедж фондовете ще под-лежат на общоевропейски регулации, след като Евро-пейският парламент вчера окончателно одобри по-стро-ги правила за сектора. Целта на промените е да направи дейността на фондовете по-прозрачна и да намали рисковете за инвеститорите. В същото време ще се оп-ростят и уеднаквят самите изисквания, които в момента се различават в отделните страни. Новата директива беше одобрена с гласовете на 513 депутати, 92 бяха против.

Строги изисквания
Директивата, която ще влезе в сила през 2013 г., налага строги изисквания за регис-трация, отчетност и начален капитал за бизнес, който в световен мащаб се оценява

на 1.4 млрд. USD за мина-лата година. Правилата са част от по-широк кръг от мерки, които се предприемат от догодина за подобряване на финансовия надзор. Една от подготвяните промени е затягане на контрола върху рейтинговите агенции.

Паспорти
Съгласно новите изисквания ще бъдат въведени общоевропейски „паспорти“, с които хедж фондовете ще търгуват в целия ЕС, без да трябва да получават разрешение от всяка отделна страна членка. Те обаче ще трябва да спазват определени правила за прозрачност и управление на риска. Предвиждат се две фази за въвеждане на новите регулации в зависимост от това откъде са фондовете. До 2015 г. европейските фон-дове ще имат възможност да търгуват навсякъде в ЕС, но не и фондовете от трети страни. Чак след 2015 г. не-европейските фондове ще бъдат допуснати до пазара.

Европейската комисия ще трябва да разработи в под-робности механизма за при-лагане на правилата. Самата директива ще се преразглеж-да на всеки четири години.

„Груба атака“
Около 80% от хедж фондо-вете в Европа са разполо-жени в Лондон. Затова за-тягането на правилата беше разкритикувано от кмета на града Борис Джонсън като „груба атака“ срещу Лон-дон като водещ финансов център. Според него новите правила може да накарат компаниите да се преместят в страни извън ЕС, като Швейцария и САЩ. **П**

1.4

▶ млрд. USD е сумата, на която се оценяват хедж фондовете в света за миналата година

▶ Кметът на Лондон Борис Джонсън смята новите правила за атака срещу града, където се намират около 80% от хедж фондовете

СНИМКА BLOOMBERG

Постигането на съгласие между лидерите от Г-20 е малко вероятно

Страните се разделиха на лагери още при за-почването на срещата в Сеул

Надеждите, че лидерите от Г-20 ще постигнат съгласие по валутната и търговска-та политика, най-вероятно няма да се оправдаят. Това стана ясно на започналата вчера среща на върха в Сеул, където трябваше да се очер-тае път за излизане от иконо-мическата криза. Различията по основните въпроси обаче заплашват с провал опитите на лидерите на 20-те водещи световни сили, както и на нововъзникващите иконо-мически гиганти.

Валутни спорове
Основните противоречия са между страни като САЩ, които настояват Пекин да освободи курса на валутата,

която се смята за силно под-ценена, и от друга страна, критиците на Вашингтон, които се противопоставят на решението на Федералния резерв да налее 600 млрд. USD в икономиката, като практически девалвира аме-риканската валута. Прези-дентът на САЩ Барак Обама заяви, че страната му не може да продължава да бъде само огромен консуматор с пари назаем. „Най-важно-то нещо, което САЩ имат възможност да направят за световната икономика, е да растат“, посочи президен-тът. По думите му САЩ остават най-големият пазар в света и огромен двигател за ръста на всички останали държави.

Неуместно
Предложението на САЩ да се въведе таван от 4% за излишъците и дефицити-

▶ Президентите на САЩ и Китай Барак Обама и Ху Дзинтао са ключови фигури за разрешаването на противоречията за търговските баланси

СНИМКА BLOOMBERG

те по текущите сметки на отделните държави също не намери подкрепа. „Целите не са уместни нито от икономическа гледна точка, нито от финансова“, катего-рична беше Ангела Меркел,

канцлер на Германия. Според нея трудно може да се определи таван за баланса. „Това, което е важно, е да не се предприемат протекци-онистични мерки“, посочи Меркел. **П**

Рекордният ръст на инфлацията в Китай изплаши наблюдателите

Банковите кредити са на път да надвишат определения таван

Инфлацията в Китай дос-тигна двегодишен връх, като отново разпали страховете, че икономиката може да прегрее. Потребителските цени скочиха с 4.4% през октомври в сравнение с ръст от 3.6% за септември. Това е доста над очакванията на

правителството за инфла-ция, не по-висока от 3%.

Кредитуване
Въпреки въведените ограни-чения върху кредитирането в страната банките най-вер-оятно ще надвишат квотата си. През октомври отпусна-тите нови заеми достигнаха 587.7 млрд. CNY (88.6 млрд. USD). Според икономисти, за да изпълнят изискването кредитите да не надвишават

7.5 трлн. CNY тази година, трезорите ще трябва рязко да свият кредитирането през последните два месеца.

Лихви
Макар че инфлацията в Ки-тай расте от няколко месеца насам, резкият скок през октомври изненада наблюда-телите. Това може да доведе до ново вдигане на лихвите след увеличението миналия месец и след като миналия

ден бяха вдигнати изисква-нията за банковите резерви.

Ръстът продължава
Междувременно китайската статистика обяви данни, от които стана ясно, че иконо-миката на страната продъл-жава силно да расте. Про-мишленото производство се е увеличило с 13.1% през октомври на годишна база, а продажбите на дребно са скочили с 18.6%. **П**

ЕС обеща помощ на Дъблин при нужда

Доходността на ир-ландските облигации скочи рекордно заради страховете на инвес-тигорите

Председателят на Европей-ската комисия Жозе Барозу обеща, че ЕС ще подкре-пи Ирландия в случай на нужда. Коментарът дойде, след като доходността на ирландските държавни облигации достигна рекордни стойности заради притес-ненията на инвеститорите, че правителството няма да може да намали дълга на страната.

Не е обсъждана
Преди няколко дни евроко-мисарят по икономическите въпроси Оли Рен каза, че с Дъблин не е обсъждана евентуална финансова по-мощ. По думите му довери-ето в ирландската икономика ще се възстанови, след като правителството излезе с че-тиригодишния си план за намаляване на дълга. Въпре-ки това обаче доходността по облигациите продължи

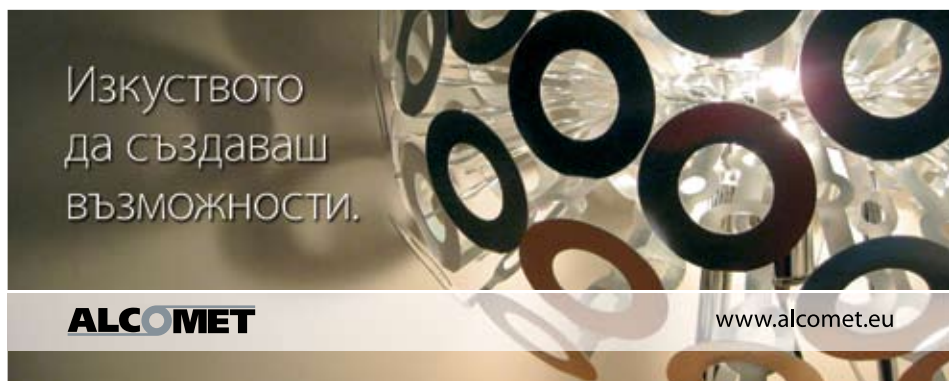
да нараства и вчера достиг-на най-високото си ниво от създаването на единната евро-пейска валута през 1999 г. - 8.929%.

Внимателно
„Ако има нужда, ЕС е готов да подкрепи Ирландия“, ус-покои Барозу и добави, че в Брюксел внимателно сле-дят ситуацията. По думите му ЕК подкрепя усилията на ирландските власти за намаляване на бюджетния дефицит. Ирландският фи-нансов министър Брайън Ленихан определи коментара на Барозу като пример за европейска солидарност.

Още съкращения
Правителството в Дъблин вече намали заплатите на държавните служители и сви бюджетните разходи, а на 7 декември се очаква да обяви мерки за спестяване на още 15 млрд. EUR. Целта е бюджетният дефицит да спадне до 9.5-9.75% от БВП. Недостигът в хазната скочи рязко по време на кризата в резултат на мерките за спаса-ване на банковата система.

▶ Председателят на ЕК Жозе Барозу каза, че в Брюксел внимателно следят ситуацията в Ирландия и ще се намесят при нужда

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

„Сиско“ създава работилници за предприемачи в България

Компанията ще сертифицира обучителни центрове за използване на високите технологии в управлението на фирмите

„Сиско България“ обяви началото на инициатива за предоставяне на обучение за създаване на кадри с добри предприемачески способности и управленски умения. Програмата е наречена „Институт за предприемачи“ и се осъществява под патронажа на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. От компанията обясниха, че целта на начинанието е да се използва потенциалът на високите технологии за повишаване на конкурентоспособността на българската икономика. Това беше една от инициативите, залегнала в подписания през септември тази година Меморандум за разбирателство между „Сиско Системс“ и Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Среда за развитие

Програмата „Институт за предприемачи“ се изразява в сертифицирането на различни сдружения и асоциации като локални и регионални обучителни центрове под надзора на „Сиско България“. Според компанията тези локални институти ще създават среда за развиване на различни умения,

свързани с управлението на частна или държавна организация. Програмата интегрира практически обучения, бизнес симулации, web 2.0 технологии и мрежа от хора, които впоследствие да движат икономиката на страната. Институтите ще черпят информация от успешни предприемачи, мениджъри и водещи образователни институции в света. Съдържанието на курсовете е разработено от компанията в сътрудничество с бизнес експерти от Станфордския университет, Корнелския университет и образователната организация My Own Business.

Процесът започва

Първият институт за предприемачи за България е Фондация „Бизнес институт“. Тя е получила статут на регионален обучителен център, след като е покрила сертификационните изисквания на компанията. Предстои сертификацията за локални центрове на още шест организации - „СЕЕД България“, „Джунитър Ачийвмънт България“, Института за публична администрация, Фондация „Старт Ъп“, Сдружението на възпитаниците на Стопанския факултет на СУ

► Управляващият директор на „Сиско България“ Борислав Димитров (вляво) и заместник-министърът на икономиката, енергетиката и туризма Евгени Ангелов обявиха началото на програмата „Институт за предприемачи“

„Св. Климент Охридски“ и Компания за отворени обучения и кариерно развитие „Career Speeder“. Установени са партньорски взаимоотношения с Центъра за икономически стратегии

и конкурентоспособност, филиал на института на проф. Майкъл Портър към Харвардския университет. Очаква се процесът да завърши до месец.

Предприемчивост

„Икономическият напредък чрез предприемаческо и управленско развитие, особено в сектора на малкия и средния бизнес, е основният фокус на Института за предприемачи“, заяви Борислав Димитров, управляващ директор на „Сиско България“. Той допълни, че институтите ще предоставят практически бизнес поглед на обучаващите се, част от който ще им показва как да използват технологиите, за да ускорят растежа на бизнеса си. По въпроса за цените на предлаганите обучения Борислав Димитров поясни, че всяка организация сама ще взема решения как да води обучението и колко да струва то. Той поясни, че курсовете няма да са безплатни, за-

щото институтите трябва да се уверят, че търсещите помощ предприемачи имат сериозни намерения да развият идеите си. „Искаме и предприемачите да предприемат нещо“, пошегува се Димитров.

Създаване на мрежи

Наред с обучителния процес институтите ще предоставят възможности за бизнес симулации, изграждане на мрежа от предприемачи, ментори и „бизнес ангели“. Бизнес ангелите са физически лица с богат управленски опит и икономическа независимост, които подпомагат млади предприемачи основно в две направления - предоставят капитал и ноу-хау.

Институтите ще съдействат и за контакт с местни организации, които са част от системата за развитие на малки и средни предприятия. От „Сиско“ уверяват, че това ще осигури на участниците в курсовете на институтите достъп до ресурс-

си, които ще са им в полза при справянето с предизвикателствата на съвременния пазар. Институтът за предприемачи е следващата стъпка след откриването на мрежовите академии на „Сиско“ в България, които компанията определя като изключително успешни. Фокусът на новата инициатива обаче ще бъде насочен към бизнес и мениджмънт умения.

Държавната роля

Евгени Ангелов, заместник-министър на икономиката, енергетиката и туризма, каза, че министерството застава зад инициативата на „Сиско“. „За нас това е важно партньорство между бизнеса и държавата, което гарантира по-добри резултати за всички“, добави Ангелов. Заместник-министърът уточни, че министерството ще има координираща роля в инициативата, но няма да поема финансов ангажимент към нея.

Пламен Димитров

Още факти

Що е то институт за предприемачи

► Институтът за предприемачи предлага избор между три основни нива на обучение, свързани със стартирането на бизнес, неговото развитие и развиването на управленски умения в частния или публичния сектор.
► Модулет „стартиране на бизнес“ е създаден за начинаещи предприемачи и ще предоставя на участниците базови умения и знания, свързани със законите изисквания, финанси, маркетинг и мениджмънт, необходими за започването на нов бизнес.

► „Развиване на бизнес“ представлява подробен практически курс, който дава възможност на предприемачи с малки или средни по размер компании да разширят бизнеса си, като им осигури нужната подготовка, ресурси и възможности за създаване на мрежа от партньори.
► Курсът за управленски кадри в частния сектор се нарича „iExes Enterprise Essentials“ и е предназначен да помогне на обучаващите се да проучат вътрешната и външната среда на тяхната организация, да разпознават възможности и да развиват бизнес казуси. Включва стратегическо и бизнес планиране, финанси, развитие на

умения за работа с венчър фондове и използването на информационни и комуникационни технологии за постигане на по-добри бизнес резултати.
► „iExes Public Sector Essentials“ е курсът, предназначен за ръководители в публичния сектор. Предоставя възможности за придобиване на знания и умения, нужни за модернизацията на администрацията и оставяне на трайна следа върху работата в тяхната организация. Под публичен сектор се разбират всички сектори и отрасли, които са изцяло или частично субсидирани от държавата на национално, регионално или местно ниво.

Евросубсидиите увеличиха приходите на фондовете за земя

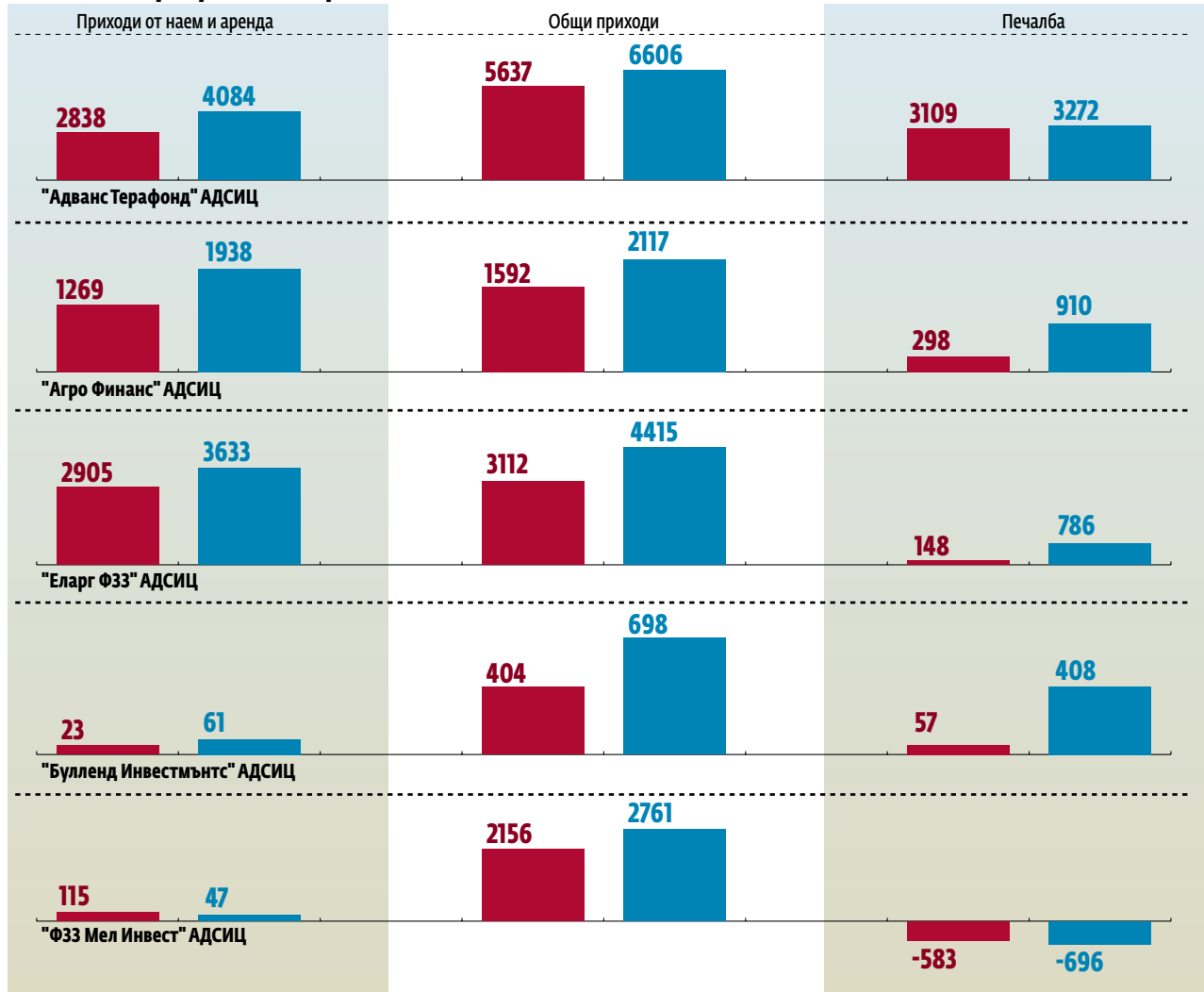
Всички дружества увеличават и печалбата си с изключение на „Ф33 Мел Инвест“, което продължава да губи

По-високите арендни плащания помагат за ръст на приходите от рента на дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), които инвестират приоритетно парите на акционерите си в покупка на земеделски земи и ги отдават под аренда и наем. Това показват резултатите за деветмесечието на 2010 г. на петте фонда, които се търгуват на Българската фондова борса. Мениджърите на дружествата също твърдят, че по-високите ренти и окрупняването на парцели помагат за по-високите приходи за компаниите. Според тях плащанията се повишават заради по-високите субсидии от държавния бюджет и Европейския съюз, които получават фермерите, и заради факта, че договорите за по-големите парцели се сключват и за по-висока аренда.

Кой накъде

Всички фондове с изключение на „Ф33 Мел Инвест“ АДСИЦ са увеличили постъпленията от аренда и наем. В периода януари - септември 2010 г. показателят при „Мел Инвест“ се понижава с 59.1% на годишна база до едва 47 хил. лв. Едно от обясненията за малкото приходи от аренда и наем е, че при някои фондове договорите с арендаторите предвиждат те да плащат за ползването на земите през последното тримесечие, когато се прибира цялата реколта. Подобно е положението с арендните договори и при „Булленд

Финансови резултати на фондовете за земеделска земя, в хил. лв. ■ януари - септември 2009 ■ януари - септември 2010

Инвестмънтс" АДСИЦ, но през деветмесечието на тази година приходите от рента се повишават със 165% до 61 хил. лв. „Приходите се отчитат към момента на постъпването им, а голяма част от тях влизат в ком-

панията след 1 октомври и затова ще се видят в отчета за последното тримесечие“, обясни малкото приходи от рента Валентин Карабашев, изпълнителен директор на „Булленд Инвестмънтс“ АДСИЦ. По думите му с

основна тежест при формирането на оборота на АДСИЦ са приходите от наем на неземеделски активи.

Само земи

При „Аванс Терафонд“

АДСИЦ, „Агро Финанс“ АДСИЦ и „Еларг Ф33“ АДСИЦ приходите от аренда са с най-голяма тежест, тъй като тези дружества водят целенасочена политика към покупки на земеделски имоти

и държат приходите им да са основно от наем и аренда на тези земи. Тези приходи при „Аванс Терафонд“ са се увеличили 44% до 4.1 млн. лв., показателят при „Еларг“ достига 3.6 млн. лв., или с 25% повече спрямо деветмесечието на миналата година. Постъпленията от рента при „Агро Финанс“ са близо 2 млн. лв., като за януари - септември 2010 г. нарастват с 52.7%.

Мениджърите на „Агро Финанс“ и „Еларг“ също потвърдиха, че една от основните причини за по-високите приходи от аренда е ръстът на плащанията от фермерите, който се дължи на по-високите субсидии. Те добавиха, че управляваните от тях компании са сключили договори за повече земи, което също е оказало положително влияние.

Печалба

Всички дружества увеличават и печалбата си с изключение на „Ф33 Мел Инвест“, което има ръст на загубата. Отрицателният резултат на фонда се увеличава с 19.4% на годишна база и в края на септември тази година е 696 хил. лв. Най-силно се повишава печалбата на „Булленд“ - 616%. Положителният финансов резултат на дружеството достига 408 хил. лв., а в края на септември миналата година печалбата е 57 хил. лв.

Атанас Христоф

Мнения

Тенденцията на ръст ще се запази

Увеличението на приходите от аренда и наем се дължи на два основни фактора. Това са по-големият обем отдадена земя под аренда и по-високата средна рента, която се повиши с 2 лв. на декар и вече е 20 лв. Не очаквам значителни изменения на тенденциите на ръст на рентата до момента. Тя ще се повишава плавно с оглед развитието на самия сектор и по-добрата реколта в определени региони тази година. Освен това нарастват и европейските субсидии на единица площ. Естествено е да имаме оплакване от

Десислава Йорданова, изпълнителен директор на „Агро Финанс“ АДСИЦ

„Увеличихме обема отдадена земя под аренда“

арендатори. Взаимоотношенията с отделните фермери са индивидуални и се определят от конкретни фактори. При стопани с добра рентабилност и успешно развитие на дейността не се наблюдава стремеж за намаляване на нивата на арендата. □

Сключихме нови договори за по-високи плащания

Основната причина за по-добрите ни резултати са обективното нарастване на субсидията и работата на обслужващото дружество на фонда от февруари 2009 г. насам. Успяхме да предговорим наемите на земеделски земи на по-високи нива, както и да отдадем под аренда неотдадени досега земи, което доведе до допълнителен ръст на приходите ни.

Очакваме арендните плащания да нарастват. Това ще се дължи основ-

Веселин Данев, изпълнителен директор на „Агроменидж“ АД (обслужващото дружество на „Еларг Ф33“ АДСИЦ)

но на постепенното изравняване на субсидиите за българските земеделски производители с тези в останалите страни членки на Европейския съюз. Това трябва да стане до 2016 г. Нямаме оплаквания от арендатори, които са организирани добре производството си. □

Ще запазим нивата на приходите от рента

Според счетоводните стандарти приходите се отчитат към момента на отчитането им. Голяма част от тези приходи обаче влизат в компанията след 1 октомври и затова ще се видят в отчета за последното тримесечие.

„Булленд“ се различава от останалите АДСИЦ, които инвестират в земеделски земи, тъй като ние имаме приходи и от активи, които не са земи. Най-важното перо при нас са приходите от неземеделски активи, които също се увеличават. Ръст има и при постъпленията от аренда, като в

Валентин Карабашев, изпълнителен директор на „Булленд Инвестмънтс“ АДСИЦ

„Най-важното перо при нас са приходите от неземеделски активи“

края на годината вероятно ще сме на нивата от 2009 г. Правим реструктуриране на портфейла, като продаваме земи и купуваме други парцели. Приходите от аренда ще се увеличават заради по-високите субсидии и окрупняването на парцелите. □

Интервю Атанас Бобоков, председател на УС на "Монбат" АД

Клиентите в Западна Европа са претенциозни, но платежоспособни

Визитка Кой е Атанас Бобоков

► Атанас Бобоков е председател на управителния съвет на "Монбат" АД и председател на наблюдателния съвет на "Приста Ойл Холдинг" ЕАД, което е мажоритарен собственик на "Монбат".

► Заедно с брат си Пламен Бобоков са съоснователи в "Приста Ойл Груп" и "Винарска къща Русе" АД. Дватамата са съоснователи на фондация "Братя Бобокови" и на първия частен нумизматичен музей в България.

► Атанас Бобоков е роден на 2 ноември 1959 г. Завършил е английска гимназия в Русе и международни икономически отношения в Икономическия университет в София. Почитател е на планината, на античното изкуство, на винопроизводството и на лова. Разведен, със син и дъщеря.

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Следващата година ще е най-силната в историята на "Монбат"

► **Господин Бобоков, къде приоритетно ще се инвестират средствата от двата заема, които Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) отпусна на "Монбат" и "Приста Ойл"?**

- Искам да направя уточнение, че сме в процес на одобрение за отпускане на средствата от ЕБВР. Окончателното решение предстои да се вземе в началото на декември и чак тогава кредитът за групата ще е факт. Одобрените проекти от банката за нас са тест, че регионалната ни стратегия е вярна, че компаниите са в добро конкурентно състояние. Дружествата в групата са експортно ориентирани и Балканите вече са ни тесни. Гледаме към нови европейски райони, където експанзията е предстояща, засилваме позициите в Централна и Източна Европа (ЦИЕ) и Турция. За двете фирми финансирането ще се ползва за различни цели, но експортният им потенциал ще се засили. Ще се подобри ефективността на производството, а това ще доведе и до увеличение на печалбата. Една част от парите са за рефинансиране на други кредити - от краткосрочно финансиране отиваме към дългосрочно.

"Монбат" ще ползва парите основно за модернизация, като и двата ни завода

- в Монтана и Добрич, ще получат суми, които в рамките на година-година и половина ще се инвестират. Ефектът ще е много бърз, защото това са технологии и машини, които понижават себестойността и правят продукта по-качествен.

► **Тоест ще се модернизират производството?**

- Да. Ние всяка година отделяме пари за модернизация. Това е процес, без който не може, защото иновацията движи експорта. Трябва да има нови продукти, които да заинтересуват клиента. Ние оперираме основно в Западна и Централна Европа. На тези пазари клиентът е претенциозен, но, слава Богу, е платежоспособен. Стремим се с новите продукти да задоволим търсенето, което все още е в начален етап. Става въпрос за т.нар. старт-стоп системи, които се враждат в автомобилите за понижаване разхода на гориво. Бъдещето не е на електромобилите или хибридите, а на тези старт-стоп системи.

► **Къде ще са инвестициите на "Приста Ойл"?**

- Една част от парите са за рефинансиране на съществуващ дълг към акционера Gramercy, друга за модернизация и нови мощности за производство и пакетиране на масла и смазки. Инвестициите ще са в Русе, във "Верил" и в унгарското дъщерно дружество "Богдани-Петрол". Съществена част от средствата са пред-

назначени за изграждане на международна мрежа от пунктове за смяна на масла, което си е директно подпомагане на маркетинга и продажбите. Заемните средства не са оформени като еднократно упражнение, а комбинация от цели, които да бъдат изпълнени в по-дългосрочен план.

► **Колко пари ще са за рефинансиране на акционерния заем от Gramercy Emerging Market Fund?**

- Заемът ще бъде рефинансиран на 100%, каквото е и нашето вътрешно спознание.

► **Как очаквате да се повишат резултатите на двете компании след инвестициите?**

- Ефектът е много бърз, защото повечето инвестиции са цели и са в производството - за занижаване на себестойността и увеличаване на положителния ефект от функционирането на компаниите. Шест- и осемгодишният срок на кредитите дават възможност да се направят инвестициите и заложените обеми и печалби от тях да изплатят заема.

► **Защо избрахте ЕБВР?**

- ЕБВР участва и финансира по-глобални проекти, свързани с изпълнение на по-дългосрочна стратегия, където не се очаква краткосрочен ефект, който пък в по-голямата си част е интересен за търговските банки. Допълнителен стимул за нас е референцията, която полу-

чаваме от факта, че ЕБВР е подкрепила бизнеса ни, тъй като това е консервативна институция.

► **По-добри ли са условията на ЕБВР?**

- ЕБВР е също пазарно ориентирана, прави т.нар. "маркет тестове" и работи при лихвени нива, които са разумни за международния банков пазар.

► **Накъде ще върви "Монбат" след последните реструктурирания в групата?**

- Компанията стратегически стои много добре. Нямаме аналог в Европа и акция от 6 лв. е подценена с поне 30%. Това ще се види с двойното листване и как ще се приеме "Монбат" на втората борса. Търсим и друг ефект - ликвидност, не толкова на оценка.

Отделянето на "Монбат рисайклинг" беше направено, защото бизнесите са различни и единственото, което ги обединява, е суровината. От рециклирането идва и по-голяма част от печалбата в групата. Имаме и втори завод в Сърбия, но процесът на пускане на тези мощности е малко сложен. Заводът в Румъния ще е готов през декември. Следващата година ще сме достатъчно обезпечени с олово и полипропилен, за да задоволим нуждите на производството.

► **Заради подценеността ли продължавате с обратните изкупувания?**

- Точно така. Ние ще продължим, макар и с не толкова големи обеми, но е важно посланието към инвеститорите. Това си е инвестиция в бъдещето. С оглед намерението ни да се листваме на втора борса, ще имаме около 2 млн. акции, които да са за посрещане апетита на потенциалните инвеститори.

► **Ще се понижат ли индигуалните резултати след отделянето?**

- Правим консолидация, която не включва заводите в Румъния и Сърбия, защото те все още не работят. Всеки месец даваме резултати на консолидирана база на българското рециклиращо предприятие и завода в Монтана. За да е пълна консолидацията, трябва да добавим завода в Добрич и двете рециклиращи мощности в Сърбия и Румъния.

Обнадежден съм и мисля, че следващата година ще е най-силната в нашата история. Декември ще направим прогноза за 2011 г., а тази година ще сме в плана. Винаги казвам на анализаторите да имат предвид, че печалбата преди и след данъци на консолидирана база трябва да се нормализира. Трябва да се добавят разходите, които са правени за заводите в Румъния и Сърбия, а това са 2 млн. EUR. Догодина тези 2 млн. EUR ще са в плюс и ще се отразят в печалбата.

► **Как вървят продажбите на "Монбат" на вътрешния пазар?**

- Цените на вътрешния и външния пазар са еднакви. Ние не гоним задължително голям пазарен дял в България, който да ни позволява да продаваме евтино на външни пазари. Колкото може да поеме българският пазар - толкова. Сега с увеличеното производство ще обърнем и малко повече внимание на вътрешния пазар, защото и капацитетът ни ще е по-голям.

Доколкото знам, продажбите на дребно у нас се понижават и спрямо миналата година, което не говори добре за потреблението, което е съществена част от БВП. В България мина 60%, но за някои държави е 75%. Вътрешното потребление е много важно за икономическия растеж и когато се замразяват заплати и постоянно се говори за криза, няма как да вървим нагоре.

► **Кое ви накара да погледнете към европейските борси?**

- Липсата на ликвидност на БФБ е от решаващо значение. Сега в Полша или Германия инвеститорът, който иска да купи и продава големи обеми акции, ще може да прави сделките на втория пазар.

► **Кои са фаворитите за двойното листване?**

- Полша е добра алтернатива. Не мога да класирам другите, защото все още правим проучвания. Надявам се януари - февруари да сме започнали процедурите.

Атанас Христов

Жилищата на Запад се връщат към ръст, у нас - 5% спад

Сега е най-подходящият момент за покупка на жилище за последните 5-6 години, смятат от "ЕРА България"

Жилищните пазари в почти всички страни от Западна Европа тази година се връщат към ръст на цените, сочи доклад на "ЕРА Европа". Компанията, която е част от международната франчайзингова верига за недвижими имоти "ЕРА", отчита, че повечето страни от т.нар. Стара Европа са стигнали дъното през есента на 2009 г. В Източна Европа, включително и в България, обаче намалението на цените продължава, макар и с по-слаби темпове спрямо миналата година.

Статусника

Според президента на "ЕРА Европа" Франсоа Ганьон най-ясни знаци за стабилизиране показват страни като Испания, Франция и Германия. Той пояснява, че големият спад на цените в Испания е изживян още през 2008 г. В същото време има и пазари като Австрия, Швейцария и скандинавските държави, където ценови ефект от кризата почти не е усетен. За разлика от тях в страни като Чехия, Румъния и Италия движението продължава да е с отрицателен знак.

Пазарът на имоти в България е сред тези с продължаващ спад на цените, като по този показател е на второ място след Ирландия с 18% намаление за миналата го-

дина. София също е сред първенците сред европейските столици по еевтиняване на имотите, като през 2009 г. те са загубили 22% от стойността си спрямо година назад. Изпреварват я само Дъблин и Лисабон със спадове съответно от 26 и 24%. По думите на Франсоа Ганьон причина за големите спадове е предхождащият ги кредитен бум, довел до значителен ръст на цените преди финансовата криза. Ниското потребителско доверие, отливът на купувачи и трудният достъп до кредитиране обаче все още са проблем за повечето пазари в Европа, коментира той.

У нас

Според изпълнителния директор на "ЕРА България" Теодора Димитрова през тази година в България продължава тенденцията за спад в цените на имотите, макар и с по-слаби темпове спрямо предходната година. През първите шест месеца цените на жилищата в страната са паднали средно с 3-4%, а до края на годината се очаква намалението да е с не повече от 5%, прогнозира тя.

Като цяло пазарът върви към стабилизация, отчехоха от компанията и допълниха, че моментът е най-подходящият за покупка на жилище за последните 5-6 години.

► Въпреки признаците на оживление Франсоа Ганьон смята, че несигурността още не си е отишла от повечето жилищни пазари в Европа

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Причината е, че цените са с около 25% надолу спрямо нивата от годините на бума, а банките провеждат все по-активна кредитна политика.

Купувачите обаче плахо се връщат на пазара заради трудния достъп до кредитиране и несигурността в доходите си. По тази причина се очаква и броят на сделките също да продължи да намалява.

През миналата година в страната са регистрирани 217 000 покупки-продажби на имоти, което е с около 30% по-малко от пиковата 2008 г. Данните на "ЕРА" сочат, че по спад на сделките България също се нарежда в челните редици в Европа заедно със страни като Гърция и Румъния. Начело по този показател е Кипър с 50% намаление на сделките.

Рагостина Маркова

► Жилищните пазари в Европа

Държава	Движение на цените	Движение на цените през 2010 г.
	през 2009 г.	(първо 6-месечие)
Австрия	-0.59%	+6.1%
Белгия	+0.3%	+1.7%
България	-22%	-5
Германия	-3.15%	+2.45%
Гърция	-3%	-2%
Ирландия	-20.95%	-6.47%
Италия	-4.1%	-7.5%
Испания	-8.02%	+3.75%
Люксембург	-10.6%	+1%
Румъния	-16.67%	п.а.
Франция	-7.2%	+10.7%
Чехия	-8.35%	-7.30%
Холандия	-7.41%	+1.35%
Швеция	0%	+8.91%

Източник: "ЕРА"

Факти

Имотите у нас престояват по година на пазара

► Ако през 2007 г. един имот у нас е престоявал на пазара средно 45 дни, през миналата и тази година за намиране на купувач често са били нужни близо 400 дни. Причината за този дълъг срок е предлагането на голям брой жилища, много от

които не отговарят на търсенето на купувачите. "В нашите кантори напимер има случаи с мезонети, които престояват за продажба повече от 18 месеца", отчете Теодора Димитрова. По думите ѝ утежняващ фактор през миналата година е била и несигурността относно реалните цени на пазара. Тогава купувачите бяха настроени за предстоящ спад, продавачите още трудно отстъпваха от

началните си оферти, а сделки, по които да се ориентират, почти нямаше. Сега картината е различна, което личи и от нарастващото търсене. При преговори също се постигат по-ниски отстъпки в цената - в рамките на 5-7%, при 20% гопреци година. Ако собствениците не са готови на това обаче, имотът им още може да престои на пазара около година, посочиха от "ЕРА България".

Спедиторските фирми се насочват към Централна Азия

Българската браншова асоциация приключва проект за подпомагане на спедиторския бизнес в региона

Спедиторските фирми у нас ще търсят начини за разширяване на бизнеса си към външни за Европейския съюз пазари и по-специално към Централна Азия. Това съобщиха зам.-председателят

на Българската асоциация за спедиция, транспорт и логистика (НСБС) Иван Петров при представянето на проект за изграждане на спедиторска мрежа в региона.

Проекти

В края на годината асоциацията приключва проект, финансиран от Европейската комисия, за устойчиво развитие на транс-

портните връзки между Централна Азия и Европа. Бенефициенти по него са спедиторските асоциации в три държави - Казахстан, Киргизстан и Узбекистан, а целта е да се подкрепи развитието на бранша в региона и фирмите да станат по-конкурентни. Проектът е на стойност 349 хил. EUR, а НСБС е първата българска неправителствена организация, спечелила

директно финансиране от Европейската комисия като ръководител на подобен проект.

Ползи

Според Иван Петров една от ползите за нашата страна е превръщането ѝ в логистичен мост между Европа и Централна Азия. Според него развитието на спедиторските услуги в този регион е от изключително

значение и за проекта ТРА-СЕКА, който предвижда създаването на транспортен коридор между Европа, Кавказ и Азия по т. нар. Път на коприната. Трасето се очертава и като сухопътна алтернатива на морските маршрути към Китай, които вече изчерпват капацитета си, както и на пътя през Русия.

От спедиторската асоциация добавиха, че изли-

зането на пазарите в Централна Азия е от голямо значение за фирмите от бранша у нас. Пазарът в ЕС вече е наситен на такива услуги, а и повечето компании в нашата страна са дъщерни дружества или партньори на големи европейски фирми и трябва да търсят други посоки за разрастване, смятат от асоциацията.

Рагостина Маркова

Митко Събев купи 9 млн. акции на дистрибутора "Петрол" АД

Председателят на надзорния съвет влиза и пряко като акционер в дистрибутора на горива

Председателят на надзорния съвет на "Петрол" АД Митко Събев вече е и пряк собственик на голям дял в дистрибутора на горива, показва съобщение на публичната компания до инвестиционната общност. На 8 ноември Митко Събев е купил 8.9 млн. акции, които представляват 8.1465% от капитала на "Петрол" АД.

Нагоре-наголу

Продавач на въпросния дял е "Нафтекс Петрол" ЕООД, което е 100% собственост на публичното дружество. Преди да продаде книгата си, "Нафтекс" беше и най-големият собственик на публичното дружество, като държеше 49.9947% от дистрибутора. След продажбата на 8.9-те млн. акции дялът му намалява до 41.8482%. "Нафтекс" стана най-големият собственик, след като на 14 октомври купи почти 9 млн. книжа от капитала на "Петрол" АД и увеличи участието си за сметка на "Петрол холдинг" АД - тогавашния мажоритарен собственик на публичното дружество. След като в средата

на октомври холдингът се раздели с 8.1785% от капитала на "Петрол" АД, дялът му намаля до 47.3038%.

Събрание

За 23 ноември е насрочено общо събрание на акционерите (ОСА) на "Петрол" АД, на което ще се гласува публичната компания да увеличи капитала на дъщерното си дружество "Нафтекс Петрол" чрез непарична вноска на част от вземане на компанията майка. Апортът ще е за 200 млн. лв. главница и лихви по предоставени заеми от "Петрол" АД на "Нафтекс Петрол" ЕООД.

На първата определена дата на въпросното събрание обаче "Нафтекс Петрол" ЕООД ще гласува за увеличаване на собствения си капитал и с продадените на Митко Събев акции. Според нормативната уредба право на глас в общо събрание имат акционерите, които са вписани като такива в Централния депозитар 14 дни преди събранието. При "Петрол" последната дата за сделки с акции на БФБ, които дават право на глас в ОСА, е 5 ноември, а сделката с 8.9 млн. акции е сключена три дни по-късно.

История

Все още няма решение на споровете между основни-

► След сгелката "Петрол холдинг" е най-големият акционер в публичното дружество

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

те съдружници в "Петрол холдинг" Митко Събев и Денис Ершов, които имат по 47.5% от капитала. Споровете между двамата са за общо събрание на акционерите на холдинга, проведено на 28

юни, когато е сменен съветът на директорите. Дватама съдружници се обвиняват в документни измами и фалшификации, като в спора помежду им бяха въвличени съдилища във Варна и

София. Ершов настоява в Търговския регистър към Агенцията по вписванията да се впишат новите директори, докато Събев твърди, че това общо събрание не се е провело. Тепърва ще се

види резултата от борбата за надмощие в един от най-големите дистрибутори на горива в България, в която бяха въвличени министерство, съд и двамата стари приятели и съдружници. □

Резултатите на Siemens дадоха добър сигнал за производствения сектор

Германската компания вдигна дивидентите за акционерите си на 2.70 EUR

Германската компания Siemens даде окуражаващ сигнал за производствения сектор, като обяви силни финансови резултати и оптимистични прогнози за следващата година. За пръв път от три години насам компанията вдигна дивидентите си от 1.60 EUR на 2.70 EUR на акция. От Siemens обявиха още, че догодина акционерите ще получат между 30 и 50% от чистата печалба.

"Искаме да растем по-бързо от конкурентите си", каза главният изпълнителен директор на Siemens Петер Льошер. Той посочи още, че компанията смята да засили присъствието си на нововъзникващите пазари, които осигуряват една трета от бизнеса й.

Законова яснота

Компанията очаква започналият ръст в сектора на здравеопазването в САЩ да продължи, след като споро-

7.8

► млрд. EUR оперативна печалба за финансовата година до края на септември отчете германската компания от основните си производства

► Германската компания планира да расте по-бързо от конкурентите си и да засили пазарното си присъствие

СНИМКА BLOOMBERG

вете по здравната реформа в страната миналата година накарала много болници да отложат покупката на оборудване. "Виждаме, че пазарът се възстановява, след като вече няма неясноти", каза Льошер. Подобни наблюдения наскоро сподели и шефът на General Electric.

Наг очакванията

За финансовата година, която приключва в края на септември, Siemens отчете оперативна печалба в размер на 7.8 млрд. EUR от основните си производства. Това е повече от очакванията и се дължи на по-високите продажби и по-добрата норма на печал-

бата в резултат на предприетите икономии.

Ръст на поръчките

За четвъртото тримесечие на финансовата година компанията е на червено с 467 млн. EUR спрямо загуба от 1.13 млрд. EUR за същия период на миналата година. Продажбите на Siemens в

секторите промишленост, енергетика и здравеопазване са нараснали със 7.7% и са достигнали 21.23 млрд. EUR. Поръчките са се увеличили с 25% до 23.47 млрд. EUR. Към края на септември общите поръчки, по които работи компанията, са били в размер на 87 млрд. EUR, което е

шест пъти повече, отколкото преди година. Най-много са скочили поръчките в енергийния бизнес на компанията - с 40%. Siemens очаква да отбележи "значителен" органичен ръст през новата финансова година. Прогнозата е печалбата от съществуващите обекти да скочи с 25-35%. □

Барометър

Широк производствен спектър

- Като една от най-големите компании в производството Siemens се смята за индикатор за сектора в световен мащаб.
- Компанията има около 400 хил. служители в 190 гържави.
- Производствената й листа включва най-различни продукти - от болнично оборудване и транспортни средства до линии за автоматизация на производството и електрически турбини.

16 ПАЗАРИ

Цени на петрол и петролни продукти

Table with columns: Вид, Борса, Единица, Ноември, Декември. Rows include Sуров петрол, Brent, Газов, Природен газ, Бензин 95, Нафта.

Спот цени на цветни метали

Table with columns: Вид, Борса, Единица, Цена, Зм. Rows include Мед, Калай, Олово, Цинк, Алуминий, Никел, Алуминиева сплав.

Курсове за митнически оценки

Table with columns: Валута, Код, За, Стойност. Lists various currencies like AUD, BRL, CAD, CHF, CNY, CZK, DKK, EEK, GBP, HKD, HRK, HUF, IDR, ISK, JPY, KRW, LTL, LVL, MXN, MYR, NOK, NZD, PHP, PLN, RON, RUB, SEK, SGD, SKK, THB, TRY, USD, ZAR.

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предходната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 30.11.2010.

Цени на благородни метали

Table with columns: Вид, Борса, Единица, Купува, Продава. Rows include Злато, Сребро, Платина, Паладий, Родий.

Мерни единици: 1 бу. сая = 27.216 кг; 1 бу. царевича = 25.4016 кг; 1USD = 1 U.S. cent 1бу. обес = 15.4224 кг; 1 lb. = 0.4536 кг; 1 cwt = 50 кг.; 1 gal. = 3.785 л; 1MT = 1000 kg

Източник: Bloomberg

Фючърси на агрокултури

Table with columns: Вид, Разновидност, Борса, Единица, Октомври. Rows include Пшеница, Царевица, Ечемик, Памук, Какао, Кафе, Соя, Захар.

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса

Table for Райфайзен АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ. Columns: Тип, Валута, Емисията, Цена при обратно изкупуване. Lists various investment options and their prices.

Котировки на взаимните фондове

Large table listing mutual funds with columns: Фонд, Тип, Ем. сп. (сп), ЦОМ, Допустимост и Риск, От началото на годината, Стандартно отклонение, За последните 12 мес., От началото на публ. продажба, Начало на публ. продажване.

Курсове на чуждестранни валути

Table with columns: Валута, Код, За, Стойност, Разлика. Lists exchange rates for various currencies like AUD, BRL, CAD, CHF, CNY, CZK, DKK, EEK, GBP, HKD, HRK, HUF, IDR, ISK, JPY, KRW, LTL, LVL, MXN, MYR, NOK, NZD, PHP, PLN, RON, RUB, SEK, SGD, SKK, THB, TRY, USD, ZAR.

Общени курсове на чуждестранните валути към лева за 12.11.2010 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Валути спрямо евро

Table with columns: ВАЛУТА, Код, Купува, Продава, Най-висока, Най-ниска. Lists currency rates against the Euro.

Най-високият курс е най-високият курс купува, най-ниският - най-ниският курс продава. Данни от 17.00 ч Българско време на 11.11.2010 г.

otpfund Management logo and detailed information about investment funds, including fund names, values, and dates.

www.sentinel-am.bg logo and detailed information about Sentinel investment services, including fund names and values.

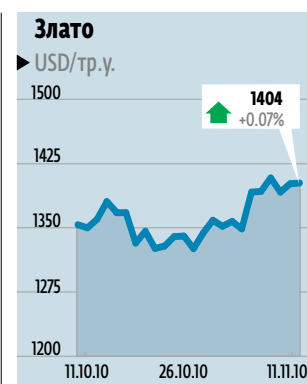

Индекс на деня

1.45

► процента се понижи американският индекс Nasdaq Composite и достигна 2540.6 пункта

По време на борсовата сесия в четвъртък измерителят загуби 37 пункта от стойността си. Основната причина за това станаха масовите разпродажби в технологичния сектор

Цената на златото отчете повишение и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 1401 USD/тр.у. Голяма помощ на метала оказва слабият долар

Стока на деня

6.16

► процента загуби палаядията на борсата в Ню Йорк и стигна 709 USD/мп.у.

На последната борсова сесия металът поевтиня с 13 USD заради слабото търсене. След рязкото поскъпване през последните няколко сесии, логично пазарът започна да се коригира

Медта е на една крачка от 9000 USD/т

Цената на медта се изкачи до нов 2-годишен рекорд, като причините за това бяха комплексни. Като най-важни от тях обаче се открояваха увеличената инфлация в Китай, намаляващите складови наличности и продължаващото влияние на действията на Фед от миналата седмица.

По данни на китайското статистическо бюро потребителските цени през октомври са скочили с 4.4% спрямо същия период на 2009 г. В опита си да ограничи инфлацията правителството взе решение да увеличи капиталовите изисквания за банките и така да се намали кредитирането. Независимо от мерките, които властите предприемат, Китай продължава да е най-големият консуматор на мед в света. За сметка на това обаче производството на рафинирана мед в азиатската държава през октомври е намаляло с

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

На борсата в Лондон декемврийските фючъри на медта се търгуваха за 8885 USD/т, което е поскъпване от 1.63%

1.2% до 400 хил. т. Също така от бюрото изнесоха и данни за индустриалното производство, което е отчело ръст от 13.1%. Увеличение има и при продажбите на дребно с 18.6%.

Данните за запасите от мед, наблюдавани от Лондонската метална борса, също изиграха

важна роля за поскъпването. От началото на годината досега складовите наличности са се свили с 28% и са на път да отчетат първи годишен спад от 2004 г.

По данни на Bloomberg към този момент запасите са 363 хил. т, което е най-ниското ниво от 2009 г. Не на последно място по важност при ценообразуването продължава да е решението на Фед да налее 600 млрд. USD в икономиката на САЩ. Страхът, че това ще продължава да срива долара, кара инвеститорите да залагат на металите като по-сигурни и нискорискови активи. На последната сесия американската валута се срива с 0.5% до 1.3685 EUR/USD.

Продължаващото поскъпване принуди много от големите финансови институции да променят първоначалните си прогнози за цената през следващата годи-

на. Според последните изчисления, направени от Bank of America-Merrill Lynch, цената на цветния метал ще стигне 11 250 USD/т през следващата година, докато предишната прогноза беше за едва 8000 USD/т. Според анализаторите там много голямо влияние върху цената на медта оказва продължаващото свиване на добивите на медна руда, докато търсенето нараства прогресивно. Корекция в предварителните си прогнози направиха и от Barclays Capital. За анализаторите там няма съмнение, че още преди края на 2010 г. тя ще надхвърли 9000 USD/т.

На борсата в Лондон декемврийските фючъри на медта се търгуваха за 8885 USD/т, което е поскъпване от 1.63%. При метала с тримесечна доставка цената скочи още по-високо до 8939 USD/т, или поскъпване от 2%.

► Инфлацията в Китай и непрекъснато свиващите се запаси прогължават да вдигат цената на медта

СНИМКИ BLOOMBERG

Коментар

Добрите новини за Китай спряха потъването на Азия

Фондовите борси в Азия и Тихоокеанския регион масово затвориха на зелено, след като рейтинговата агенция Moody's вдигна своята оценка за държавните ценни книжа на Китай. Рейтинговата агенция се позова на устойчивостта на китайската икономика и стабилната текуща сметка на страната. Независимо от покачването на инфлацията Moody's смята, че централната банка на Китай е взела правилни мерки за овладяването ѝ.

Регионалният индекс MSCI Asia Pacific се повиши с 0.3% и прекъсна губещата си серия от предишните две сесии. Широкият китайски индекс Shanghai Composite се повиши с 1% до 3147.74 пункта. Преди да бъде съобщено решението на Moody's, измерителят се движеше под нивото на затваряне от сряда. Акциите на Agricultural

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

Единственият губещ беше южнокорейският Kospi, който потъна с 2.7% до 1914.7 пункта

Bank of China Ltd. поскъпнаха с 1.1%, а тези на PetroChina Co. и China Petroleum & Chemical Corp. с цели 5%. В рамките на четири месеца китайският индекс успя да добави 33% към стойността си. Хонконгският Hang Seng също се повиши с 0.8% до 24 700.30 пункта. Същата посока на движение имаше и японският водещ индекс Nikkei 225, който добави 0.3% към стойността си и затвори при 9861.46 пункта. Акциите

► Moody's вдигна кредитния рейтинг на Китай и това се отрази положително на цялата търговия

на японските банки бяха сред най-печелившите заради повишението на оценката на Morgan Stanley за тях.

Единствените губещи бяха борсовите индекси в Южна Корея. Там Kospi потъна с 2.7% до 1914.7

пункта. Това се случи заради изтичането на опциите върху индекса и компаниите в него. В Австралия S&P/ASX 200 добави 0.6% до 4728 пункта, въпреки че нивото на безработица в страната през октомври се е увеличило неочаквано до 5.4% от 5.1%.

Суровият петрол продължи поскъпването си

Петролът достигна нов двугодишен рекорд, като този път се покачи над 88 USD/б. Това се случи, след като министерството на енергетиката на САЩ изнесе редовния си седмичен доклад за запасите от нефт в САЩ.

Оповестените цифри потвърдиха предварителните очаквания за спад при резервите. През миналата седмица количеството суров петрол е намаляло с 3.4 млн.

барела. Понижението е най-голямото за последните четири месеца.

Докладът показва още, че запасите от бензин са спаднали с 1.9 млн. барела, а рафинериите в САЩ са използвали 82.4% от своя производствен капацитет.

На борсата в Ню Йорк фючърите на суровия петрол за декември се търгуваха за 88.21 USD/б, което е поскъпване от 0.78%.

С настоящето обявление **БЪЛГАРСКИ ПОЩИ ЕАД** кани Търговски банки осъществяващи банкова дейност на територията на Р. България на предварителни разговори за съвместно партньорство. Потенциалните партньори трябва да имат присъден кредитен рейтинг, не по-нисък от дългосрочния кредитен рейтинг на държавата.

Български пощи ЕАД предлага клоновата си мрежа от пощенски станции за извършване на определени, съобразени със законовите разпоредби, дейности на потенциалната банка партньор.

Предложения за организиране на предварителна среща и интерес могат да бъдат заявени всеки работен ден от 9.00 до 17.00 часа, чрез писмо за намерения, адресирано до Главния изпълнителен директор и входящо от деловодството на Български Пощи ЕАД на адрес бул. "Академик Стефан Младенов" № 1, бл. 31, София. В срок до 19.11.2010 г.

Силното евро насочи британските туристи към България и Хърватия

”Еврото не е приятел на британските туристи

5

► процента е ръстът туристите от Великобритания, които са посетили Хърватия през тази година

► Все повече англичани ще се насочат към онези курорти, където все още разплащанията не са в евро, като Дубровник

Страните от еврозоната отчитат спад на посетителите от Острова

Силният паунд сложи край на ваканциите на англичаните, изпълнени с алкохолни нощи и дни на упорито пазарене в екзотични дестинации като Испания, Португалия и Гърция. Под натиска на поскъпващото евро жителите на Острова търсят евтини забавления и слънчево време в по-достъпните европейски страни като България и Хърватия, пише ВВС. В момент, когато за британците е почти едно и също дали ще плащат в евро или лири, потокът на британските туристи решително се насочи към “безевровите” Балкани. До това заключение стигнаха представителите на глобалната туристическа индустрия, събрала се тези дни в Лондон на изложението “Световен туристически пазар 2010”. Мрачното небе над столицата беше подсилено и от песимистичните прогнози на повечето европейски оператори от западната част на Стария континент. Очакваният ефект от огромните съкращения в публичния сектор, които коалиционното правителство на Дейвид Камерън предприе, нажежават допълнително притесненията в еврозоната както по отношение на 2010, така и на 2011 г.

Усещане за спад

Тези опасения направиха някои от представителите на форума изключително “срамежливи” пред медиите, споделя ВВС. Въпреки

официалните откази за изключения пред пресата португалски участници очертах трудностите, които еврозоната среща с привличането на великобритански туристи. Според португалската Algarve Tourism Board броят на английските туристи тази година остава “статичен” в сравнение с миналогодишния. Френското туристическо бюро също отчита леко понижение в привлечените посетители.

Променящи се приоритети

Еврото не е приятел на британските туристи, пише ВВС. Пазарът се променя бързо. Същевременно налице остават и икономическите проблеми на държавата. От друга страна, свиването се компенсира от нарастващите туристически вълни, идващи от Германия, Швеция и Дания. Това обаче не означава, че британците напълно са обезлюдили еврозоната. Според португалските представители например южният регион Алгарве ще остане приоритетна дестинация. Ключовата промяна обаче е в очакванията - англичаните все повече ще изискват отлично качество срещу високите цени на еврозоната.

Възможности за туристически арбитраж

В контраст с пустеещите щандове на страните от еврозоната изпъкват представителствата от Източна Европа, пише ВВС. Широкият интерес към младите членки на съюза е обясним предвид слабите местни валути и необвързаността

им с еврото. В момента обменният курс на лева към паунда е 2.30 лв. за 1 GBP, а на хърватската куна - 8.6 HRK за 1 GBP. Според представителите на двата пазара обаче цената е само едно от конкурентните предимства на региона. Другото е богатата местна култура.

Според президента на Balkan Holidays Миодраг Макуна 6-процентно-

то увеличение в броя на британските туристи се дължи най-вече на цената. Например стойността на около половин литър бира в крайбрежните курорти на България обикновено е 0.80 GBP, обяснява Макуна. Неоспорим наплив от Острова отчитат и в Хърватия. Според хърватския министър на туризма Дамир Байс ръстът е в интервала 4-5%.

Качество срещу цена

Представителите на местния туризъм обаче категорично твърдят, че ниските цени не са единствената примамка за британците. Освен евтина България е и много хубава страна с богати възможности за забавление, разказва Макуна. Именно това все повече търсят англичаните, смятат от бранша. Тенденцията за търсене на най-доброто качество срещу съответната цена ще продължи и през 2011 г., предрича Дамир Байс. Страните извън еврозоната пък са способни да го предложат, тъй като не са притиснати от поскъпващото евро, обяснява председателят на хърватския борд по туризъм Нико Булич. Слабата куна обаче е само част от историята. Живописните средиземноморски плажове, добрата храна, обновената инфраструктура и висококачествените услуги по настаняване и обслужване допълват примамливата картина, добавя Булич.

Вятър на промяната

Отливът на британските туристи от еврозоната предизвиква и обратнопорпорционален наплив на германски и испански посетители към Острова, отчитат английските агенции. Великобритания стана много по-достъпна за жителите на Стария континент и това личи по повишения интерес към страната, разказва говорителят на Visit Britain Марк Ди Торо. Официалните данни за туристическия поток все още не са публикувани, но броят на туристите от

еврозоната се увеличава, допълва Ди Торо.

Иновации за привличане на туристи

Благоприятната среда обаче идва в момент, когато правителството на Камерън оряза бюджета за следващите 4 години с 34%. Това означава, че за да се възползваме от предимството си, ще трябва да оптимизираме маркетинговите си стратегии, обяснява Ди Торо. Един от потенциалните канали, от които компаниите вече се възползват, са социалните мрежи като Facebook и Twitter. Подобни са наблюденията и на Майк Бъгсганг от туристическата агенция Bugsgang & Associates. “Всички тенденции навеждат на мисълта, че перспективите пред туристическата индустрия не са много големи. Потенциалният ефект от съкращението в публичния сектор и оряването на държавните разходи ще е значителен”, обяснява Бъгсганг.

Новата реалност

В крайна сметка несигурната икономическа среда означава, че всички туристически компании - независимо дали са от Великобритания или не, ще трябва да работят по-усилено, за да привлекат финансово притеснените британски туристи. А те не се отказват от своите почивки без значение дали са на Острова или отвъд Ламанша. Затова освен парите съществена роля играе и качеството на услугите, които компаниите от сектора предлагат. **П**

► Заради поскъпването на еврото почивките в България са все по-привлекателни за европейските туристи

АВТОПАРИ

Mazda 6. 2.2CD180

Двигател 4-цилиндров турбодизел
 Работен обем 2184 куб. см
 Максимален въртящ момент 400 Nm / 1800 об/мин
 Максимална мощност 180 к.с. (135 kW)
 Трансмисия шестстепенна ръчна
 Ускорение 0-100 км/ч 8.5 сек
 Максимална скорост 218 км/ч
 Комбиниран разход (100 км) 5.4 л
 Емисии CO2 142 г/км
 Цена 51 990 лв.

УНИВЕРСАЛЕН БОЕЦ

След фейслифта си Mazda 6 е по-комфортна, но все така динамична

Понякога колата трябва да е бърза. Понякога трябва да е комфортна. Понякога трябва да е просторна. Понякога трябва да е функционална. Понякога трябва да е всичко в едно. Тогава осъзнатият потребителски избор тегли чертата и отхвърля кабриото, защото е с малко място, спортното купе - защото е с две врати, а Golf-a, защото е твърде Перник. След консултация и размисъл, претегляне на аргументи за и против и разсъждения тип "нова кола се купува веднъж на пет години" в крайна сметка изборът се свежда до хубава, елегантна и практична лимузина от средния клас. Какво са 50 хил. лв. на фона на категоричното решение за мобилността в следващите години?

Mazda 6 е един от по-красивите представители на този сегмент. Току-що обновена, в нея са извършени 400 усъвършенствания. Лимузината от средния клас на японците иска, може и демонстрира, че невинаги е задължително да се чувствате потиснати, когато не можете да си позволите BMW, Mercedes или Audi. Mazda-та е и за всички онези, които всъщност не искат да карат BMW, Mercedes

и Audi заради техния прекален публичен ефект и предпочитат да инвестират още 50% от стойността на автомобила в екстри, за да карат приличен автомобил, който не се набива на очи в схемите на кварталните джамбази.

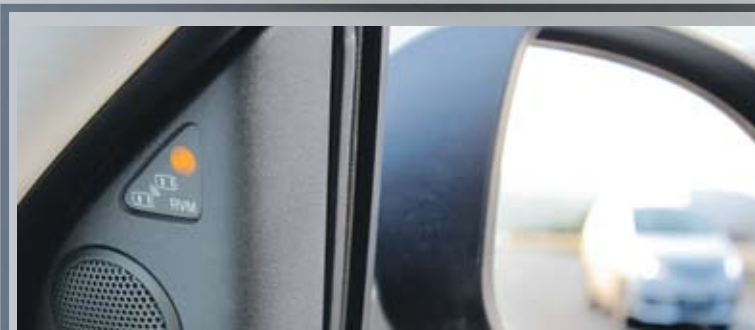
Обновената Mazda 6 е с по-добро окачване - инженерите са постигнали по-добър баланс между комфорт и динамика, сравнено с предишната философия за динамика и твърдост. Променено е и управлението, като електромеханичното серво сега дава директен отговор на въпроса дали завоят надясно е остър или не.

Единственото нещо, което японските автомобилни специалисти не са разбрали все още за нежната европейска душа, е, че грубата черна пластмаса наранява чувствата ни. Тя ни обижда, кара ни да се чувстваме прецакани, сякаш ни пробутват с кило то биодомати и две килца парникови мутанти. Тъжният пластмасов интериор ще ви свалва всъщност в реалността, докато карате новата си Mazda и се радвате на нейните чисто автомобилни качества. Чисто автомобилно Mazda 6 търси самоуверено

конкуренцията и иска дружелюбно, без излишна агресивност да натрие носовите на преките претенденти за мобилността ви. В комбинация с новия 2.2-литров турбодизел и 180 конски сили японската лимузина ускорява до 100 км/ч за 8.5 секунди. Този мотор е чудесен представител на модерното инженерно изкуство, като реализира 400-те Nm въртящ момент още при 1000 оборота/минута. Същевременно той е икономичен и на дълъг път ще ви зарадва с резултати около 6 литра - със спътници и багаж. Триама спътници и много багаж.

Когато теглите чертата и прецените още веднъж защо ви е необходима лимузина от средния клас, ние напълно разбираме стремежа ви към мултифункционалност. Защото ако някой тръгне да ви убеждава, че може би е дори по-добре да си купите ван, защото с него можете да пренесете и хладилника си, спрете полета на тази мултифункционална мисъл. В наши дни хладилниците се доставят от търговеца до вратата. За всички други случаи Mazda 6 е по-добрият транспорт.

Александър Бойчев

Модерна сигурност

В Mazda 6 ще откриете система за контрол на мъртвия ъгъл. Датчици отстрани постоянно следят за преминаващи автомобили и сигнализират със светлинен и звуков сигнал за автомобил, който може би не виждате.

Различни каросерии

Освен като лимузина Mazda 6 може да бъде поръчана като хечбек и като комби. Последното в България е рядко срещан избор.

WEEKEND

Икони на интериорния

Изложба на емблематични мебели от класически и съвременни дизайнери в центъра на столицата

Можете ли да предположите, че тези мебели са създадени през 20-те години на миналия век? Ако сте следвали архитектура или интериорен дизайн, със сигурност разпознавате тези модели - това са "икони на дизайна", както ги нарече архитект Радина Гешева на откриването на изложбата, представяща модели на изтъкнати дизайнери от нашето и миналото столетие.

Две в едно

Мебелите са част от колекцията на компанията ClassiCon. Името на

Теогора Мусева
teodora.mousseva@pari.bg

фирмата идва от думите "classic" и "contemporary" - синкретизъм на класиката и модерното или класика, която е надживяла времето си и говори на езика на съвременното. Изложбата е

организирана от компанията за креативна офис култура Workspace и може да бъде видяна в магазина за висша мода и дизайн Farenah Concept в столицата.

Най-открояващият се дизайнер на изложбата е Ейлийн Грей (Eileen Gray), чиито модели, сътворени през 20-те години на миналия век, са едни от първите мебели от хром и стъкло. Редом с нея са представени и водещи съвременни дизайнери като Константин Гърчич (Konstantin Grcic), Едуард Бербер&Джей Осгерби (Barber&Osgerby) и Кле-

Визитка Ейлийн Грей (1878-1976)

Родена в Ирландия през 1878 г., Ейлийн Грей е сред първите жени, приети в Училището по изкуства Слейд в Лондон. Започва да чиракува в

ателие за лакиране на мебели, а през 1902 г. се премества в Париж. Тя е сред главните представители на революционните теории на дизайна през 20-те и 30-те години. Работи заедно с фигури като Лю Корбюзи и ЖП Оуд. Представя едни от първите стъклени, тръбни и хромирани

мебели. През 1972 г. е обявена за Кралски дизайнер от Кралската общност на изкуствата в Лондон. През 1978 г. Музеят на модерното изкуство в Ню Йорк (MoMA) прибавя към постоянната си колекция нейната маса с променяща се височина "E1027 adjustable table".

„Изложбата ми дава усещане за лекота. За мен Ейлийн Грей е победила времето. Тя въвежда толкова революционни идеи в дизайна, които и до ден днешен не са надминати

Архитект Радина Гешева

менс Вайсхар (Clemens Weisshaar).

Изборът

Селекцията за изложбата е направена от двама специалисти в областта на дизайна и архитектурата в България - арх. Радина Гешева и арх. Таня Гле-

бова. "Целта ни беше да покажем колко актуални са тези творби днес и колко добре съвременни дизайнери като Гърчич се вписват в тази диря", обяснява арх. Гешева.

Ако желаете да обзаведете офиса или дома си с оригинали на емблематични

модели в дизайна, няма да ви излезе евтино. Известната стъклена масичка на Ейлийн Грей струва 606 EUR, а фотьойлът ѝ Vibendum - 4044 EUR. "Във всички случаи е по-добре да се купят тези модели, които са оригинали, тъй като фирмата притежава правата

► Дневно легло, Ейлийн Грей, 3189 EUR

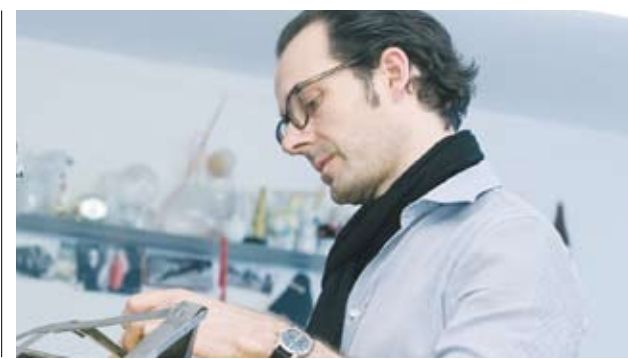

Визитка Константин Гърчич (1965)

Константин Гърчич е роден в Мюнхен през 1965 г. След като се обучава за майстор на шкафове в Колежа Пернам в Англия, от 1988 до 1990 г. учи дизайн в Кралския колеж по

изкуствата в Лондон. През 1991 г. отваря собствено студио за дизайн и започва самостоятелна практика в Мюнхен, като създава мебели, продукти и осветление за водещи дизайнерски компании като ClassiCon, Agape, Authentics, Triade, Flos, Iittala, Krups, Lamy, Magis, Moormann, Moroso, Muji и Whirpool. Създава индустриални продукти,

описвани като обрани, прости, минималистични. Това, което го различава от минимализма, е, че дефинира функционалността в човешки измерения. Неговата лампа Mayday е част от постоянната колекция на Музея за модерно изкуство в Ню Йорк (MoMA). Представен е в множество други международни музеи.

ДИЗАЙН В СОФИЯ

► **Фотьойл Vibendum, Ейлийн Грей, 4044 EUR**

да ги произвежда, и то по оригиналната технология”, пояснява Гешева.

С бутиков привкус

“Известен факт за ClassiCon е, че с течение на времето техните продукти не губят стойността си, а стават все по-скъпи. Мебелите от времето на Ейлийн Грей се продават на търгове за милиони”, споделя Кръстина Стефанова от Workspace.

Продуктите на бранда притежават уникален пореден номер и специална маркировка. Основният стремеж на ClassiCon е търсенето и създаването на оригинални предмети, които имат потенциала да останат стойни и в утрешния ден.

“Изложбата ми дава усещане за лекота”, споделя архитект Гешева. И продължава: “За мен Ейлийн Грей е победила времето.

Тя въвежда толкова революционни идеи в дизайна, които и до ден днешен не са надминати. Тя неслучайно е икона в нашия бранш.”

Отговорите всеки сам намира

Изложбата повдига пред посетителя много и предизвикателни въпроси: кое превръща една мебел в класика, как трябва да е замислена тя, че да устои на времето, кое дава основание да ѝ се осигури място в постоянните музейни селекции. Отговора на тези и много други въпроси можете да намерите на ул. “Съборна” 1А в София до 21 ноември. ■

► **Огледалото Castellar на Ейлийн Грей и е предназначено за странично гледане. Струва 1198 EUR**

► **Масичката с променяща се височина E1027 на Ейлийн Грей е един от първите модели от хром и стъкло и е част от постоянната колекция на MoMA. Струва 606 EUR**

► **Стоманената маса DIANA Е на Константин Гърчич в червено струва 695 EUR**

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

В СВЕТА НА ЕЛИТАРНИТЕ ВИНА

Едни от най-скъпите вина може да се намерят и в България - цените им започват от 100 лв. за бутилка, а горната граница достига четирицифрени суми

На барон Филип де Ротшилд се приписва репликата „Човек плаща за бутилка вино 20 USD и всичко над това за името си“. Именно баронът създава и т.нар. категория на „класните вина“. Виното на неговото собствено шато - Chateau Mouton-Rothschild, е световноизвестно. По различни оценки „Мутон-Ротшилд 1945“ се определя като най-скъпото вино в света, преди хегемонията му да бъде разбита на Лафит - Ротшилд - собственост на друг клон на голямата банкерска фамилия.

В България заради слабата покупателна способност скъпото вино е от порядъка на 100 лв. стандартна бутилка от 750 мл. Родните сомелиери са категорични, че цената невинаги е определяща за качествата на виното. На пазара може да се намерят много хубави вина и на добри цени. Традиционно скъпите вина се продават в лимитирани серии до 5 хил. бутилки.

На нашия пазар се предлага все по-голямо количество класни напитки. Заради общия европейски пазар конкуренцията е все по-голяма. Изборът понякога може да е труден, но в специализи-

раните магазини има достатъчно опитни консултанти, които ориентират клиентите в правилния избор.

Високата цена на дадени вина най-често се дължи на две неща - изключително внимателен подбор на грозде и използване на най-добрите практики и технологии при производството на вино. В комбинация с тях помагат и хитри маркетингови трикове, които създават нагласата и за „изключителност“ на дадено вино, категорични са търговците. Реакциите на купувачите обаче понякога са доста обръквачи. Някои производители признават, че има и случаи, в които дадено вино „залежава“ за 75 USD, но започва да се харчи като топъл хляб, когато цената му бъде вдигната до 125 USD.

С шум от мехурчета

Пенливите вина от района Шампан в Северна Франция се определят като белег на класа и социален успех в цял свят. Често допускана грешка у нас е унифицирането на всички пенливи вина като „шампанско“. Шампанското обаче е един-единствен вид пенливо вино - брут, който идва от района Шампан в Северна Франция, казват

експерти. Те са единодушни, че това е най-доброто вино в света. Доказват го и редица световни класации и оценки, в които вината на „Луи Рьодерер“, „Моет и Шандон“, „Вьов Клико“, „Дом Периньон“ винаги са водещи.

У нас най-често шампанското се „употребява“, за да се демонстрират социално положение и материално благополучие. „Най-продаваното шампанско за скъпи заведения и частни яхти през лятото е „Кристал“ на Луи Рьодерер“, казва Кристина Иванова от фирмата дистрибутор на вина „Бибендум“.

Стар и нов винен свят

Компаниите дистрибутори на класни винени напитки са категорични, че у нас има достатъчно истински ценители с финансови възможности, които попълват колекциите си с едни от най-добрите световни вина. Няколко основни фирми предлагат у нас най-доброто от вината на стария (Франция, Испания, Италия) и новия (Чили, Аржентина, САЩ и Австралия/Нова Зеландия) винен свят. За радост на познавачите и алкохолните меценати в България може да се намерят най-добрите

"РОМАНЕ-КОНТИ
2006"

БУРГУНДИЯ,
ФРАНЦИЯ

Избата, на която е кръстен и целият микрорайон Романе-Конти, произвежда средно по 5600 бутилки червено вино годишно.

Реколта 2006 прави изключение със своите 7330 бутилки. Поради малката площ засадени лозя, ограничения добив от декари и огромния престиж на избата вината на "Романе-Конти" често достигат цени до 3-4 хил. EUR за бутилка. Виното е с потенциал за отлежаване от 10 до 50 години и задължително трябва да бъде декантирано след отварянето си.

"ФРЕСКОБАЛДИ
КАСТЕЛ ДЖОКОНДО
БРУНЕЛО
ДИ МОНТАЛЧИНО
2004"

БРУНЕЛО ДИ МОНТАЛЧИНО,
ИТАЛИЯ

Историята на Фрескобалди започва около 1000 г. с преместването на най-първите членове от семейството във Флоренция. Част от фамилията се отдава на банкерството. През 1300 г. за Фрескобалди започва историята на винопроизводството. Берто де Фрескобалди завещава на своите деца поземлени владения, измежду които лозя. Виното, което се е правило тогава по тези земи, се изнасяло за Фландрия и Англия, където Фрескобалди снабдявали официално Двора и били също така и официални негови банкери.

Замъкът Кастел Джокондо е притежание на Фрескобалди от 1989 г. Имението се простира върху Марема и е с площ 8150 дка, от които 235 с лозови насаждения.

"ПЕНФОЛДС
ГРЕЙНДЖ
2003"

ЮЖНА АВСТРАЛИЯ

Grange е може би най-известното австралийско вино и официално фигурира в списъка с културно наследство на Южна Австралия. Grange се гордее със своята непрекъсната линия на реколти от експерименталната 1951 г. и ясно показва взаимодействието между Шираз с почвите и климат на Южна Австралия. "Пенфолдс Грейндж" показва напълно зрял, наситен с аромат и текстура Шираз в комбинация с нов американски дъб.

"СТАГС ЛИЙП
КАСК
23 2006"

САЩ,
ДОЛИНАТА НАПА

Историята на виното започва по време на гроздобера през 1974 г. Тогава основателят на винарната завербува помощта на прочутия винар Андре Челичев. Докато опитвали различни партиди нови вина от онази година, една партида вино толкова се откроявала с вкуса си, че решили да бъде бутлирана отделно. Била наречена "Бъчва 23" заради голямата дървена бъчва, в която отлежавало. Днес това вино е смесица от най-отличителните плодове от лозята СЛИ и FAY на избата Stag's Leap ("Еленовият скок"). Произведено е единствено през години с отлична реколта и е едно от най-ценените и колекционирани вина по света. "Реколта 2006" е отлежавало 24 месеца в дъб и е пуснато за продажба през октомври 2009 г.

"ЛУИ РЬОДЕРЕР
КРИСТАЛ 2002"

ШАМПАН,
ФРАНЦИЯ

През 1876 г. руският цар Александър II поръчал на Луи Рьодерер да произведе специална селекция шампанско за личната му колекция, но поради нестабилната политическа обстановка по това време в Русия забранил тъмнозелените бутилки за вино, в които лесно можела да се скрие бомба. Луи Рьодерер поръчал на фламандски стъклар да създаде бутилка с плоско дъно, но тъй като обикновеното стъкло нямало да издържи на напрежението на пенливото вино, новата бутилка била изработена от по-здравото кристално стъкло. Оттам и името на виното.

"ЕРРАРУИЗ
ЧАДУИК 2007"

ЧИЛИ,
ЧАДУИК

Лозето Чадуик е разположено в Пуенте Алто, в североизточния край на Сантяго, по южния склон на реката Майпо. 15-хектаровото лозе е засадено в подножието на Андите в местността, позната като Алто Майпо, смятана за една от най-добрите местности, специално предназначена за отглеждане на червени сортове с изключително качество. Почвите от алувиален произход са плодородни, позволяващи перфектен баланс между растеж и плодово зреење, с високо съдържание на каменни почви, осигуряващи отлично отпичане. От една реколта се правят 5 хил. бутилки.

бутилки от селекциите на водещите в света производители. Цените на такива вина варират от 50 лв. до 3 хил. лв. за бутилка.

Български

Макар и скромни в това отношение, все повече български производители се отварят към най-високия клас клиенти и се опитват да завоюват територия със скъпи вина. Една от избите, които дават пример в това отношение, е „Катаржина“, чиято „Катаржина резерва 2006“ се търгува на цена от около 100 лв. Друг типичен пример за българско вино с „култов“ статус е „Енира резерва 2004“. „Няма конкретна причина за този бум освен факта, че българите преоткриха, че страната ни може да дава прекрасни вина“, коментира главният енолог на изба „Беса Вали“ Марк Дворкин.

За разлика от преди десетина години сега в България може да се купят всякакви вина от чилийски и аржентински до италиански и френски. Българските също не отстъпват на чуждите марки. Всичко е въпрос на вкус и възможности.

Елина Пулчева

Фючърси на виното

Колекционер плати близо 700 хил. USD за три бутилки вино „Шато Лафит-Ротшилд“

Пазарът на най-елитните и скъпи вина в света се движи от строго определени правила. Дори и да разполагате със солидни финанси, за да си купите такова вино, трябва да направите поръчка много преди скъпоценната течност да бъде бутилирана. За да се сдобие със световни винени икони като „Бордо“, трябва да имате предвид, че продажбите им са от типа еп ргimeш или т.нар. „фючърси“. Това е практиката, при която вината се купуват предварително след т.нар. „проби от бъчва“, година или 18 месеца преди да бъдат бутилирани и пуснати на пазара официално. По този начин колекционерите и търговците се надяват да си гарантират високо качество и евентуална печалба при по-ран-

ната покупка на по-ниска цена. Например червеното „Бордо“ реколта 2009 г. от „Шато Мутон-Ротшилд“ на барон Ротшилд се очаква да напусне избата на цена от 450 EUR за бутилка, а очакванията на специалистите са по-късно цената да се качи до 750 EUR на дребно. Най-скъпите вина „Бордо“ са тези от „Шато

Петрус“. От тази изба цената на бутилка вино започва от минимум 1500 EUR.

Друг регион във Франция, който е известен с качествените си вина, е Бургундия. Тук винарната, която предлага най-скъпите вина, е „Романе-Конти“. Бутилка вино с етикет от нея струва 4 хил. EUR. Рекордът се държи от вино от реколта

1978 г., продадено на търг за 24 хил. USD.

Най-скъпите вина на света

Преди няколко дни виненият свят беше разтърсен от новината, че колекционер, пожелал анонимност, е закупил на търг, организиран от аукционната къща „Сотбис“ в Хонконг, три бутилки от

„Шато Лафит-Ротшилд“ реколта 1869 г. за близо 700 хил. USD. Богаташът е платил по 232 692 USD за бутилка вино, или 29 хил. USD за чаша. Поради колосалната си цена и мистерията, свързана с факта как се е съхранило виното за тези 140 години, експертите съветват бутликите да бъдат запазени като реликва и да не бъдат изпивани.

"ТРАПИЧЕ МАНОС МАЛБЕК 2004"

АРЖЕНТИНА,
ЮКО ВАЛИ

Ферментацията и мацерацията се провеждат в продължение на 25 дни при температури между 23 и 35 градуса по Целзий, използвайки дива дрожди.

Процесът на ферментация се осъществява в нови френски дъбови бъчви. Отлежавана 18 месеца в нови френски дъбови бъчви и още 24 месеца в бутилка. От една реколта се правят 6200 бутилки.

"КАТАРЖИНА РЕЗЕРВА 2006"

БЪЛГАРИЯ,
ЮЖЕН САКАР

Благородството на едно вино се ражда благодарение на допира му с дъба. Katarzina Reserve се възползва от това в продължение на 18 месеца. Резултатът е - вино с характер, кадифени танини и неповторима елегантност. Katarzina Reserve е вино от сортовете Каберне Совиньон и Мерло от района на Южен Сакар, част от големия винен район Тракийска низина. Климатът в тази част на България е умереноконтинентален с леко средиземноморско влияние, с продължителност на слънчевото греене над 3 хил. часа през годината. Гроздето за това вино е брано ръчно в касети, внимателно подбрано.

"НЕО ПУНТА ЕСЕНСИЯ 2006"

ИСПАНИЯ,
РИБЕРА ДЕЛ ДУЕРО

"Есенсията" е това, което представлява същността на нещата, техните постоянни и непроменящи се характеристики. Обичаме да казваме, че това е парфюмът на Нео. Бутилка, която крие в себе си един свят от усещания на есенни следобеди и на най-доброто от нас. Вино на специални реколти, родено от изби с вековна история и което е дремало в бъчви от най-добрите френски гори 22 месеца в търсене на чистота и на Есенсията." Класификация на реколтата: добра; накисване: 20 дни при контролирана температура; отлежаване: 22 месеца в нови френски дъбови бъчви; количество от реколтата: 4200 номерирани бутилки.

"ЕНИРА РЕЗЕРВА 2004"

БЪЛГАРИЯ,
ТРАКИЙСКА НИЗИНА

Изба "Беса Вали" е проект на граф Стефан фон Найперг и д-р Карл Хайнц Хауптман - двама германци със сериозен опит в света на виното. Избата се намира между Родопите и река Марица. Долината е оградена с хълмове, отворена е само от запад и изток. Това дава възможност на свежите въздушни потоци да проветряват гроздето и да смесват ароматите. 140 хектара от долината са засадени с лози от френските сортове Мерло, Сира, Петит Вердо и Каберне Совиньон. Качеството на плода се повишава чрез ограничаване на добива. Гроздоберът се извършва на ръка, а след това зърната се сортират в избата също на ръка, едно по едно. След винифициране и смесване виното отлежавана в избата под хълма 16 месеца, като през цялото време се следи внимателно как се развива.

"ГРАН ЕЛИАС МОРА 2005"

ИСПАНИЯ,
ТОРО

Разположени между реките Дуердо и Хорния, лозята на изба "Дос Викториас" първоначално принадлежат на мъж на име Елиас Мора и отпук идва името на виното. Почвата е съставена от едри камъни, постлани над легло от много стар варовик, което е с ниско органично съдържание. Крайно континенталният климат заедно с валежите подобряват качеството на сорта Тинта де Торо, който е идеално разположен на този терен, славец се със стотици години винопроизводство. Филоксерата не е повлияла на сорта Тинта де Торо в региона, така че лозята са автентични, без използвани американски корени. Това в добавка към климатичните условия резултира в ниски добиви, фактор, който е като цяло желателен, за да се постигнат вина от високо качество. Произвеждат се 6 хил. бутилки от реколтата.

"СЕЙНТ КЛЕР ПАЙНЪР БЛОК 14 " ДОКТОР'С КРИЙК"

НОВА ЗЕЛАНДИЯ,
МАРЛБОРО

"Сейнт Клер Пайнър Блок" - малки серии вина, които се произвеждат от отделни парцели с изразен тероар и специфични особености. Вината от тази категория печелят златни медали навсякъде по света. Блок 14 се характеризира с равен еднообразен терен с почви, богати на глина. Лозите са средно 10-годишни. Климатът е малко по-хладен, което допринася за по-бавен период на узряване. Двете местности, от които идва гроздето, са подбрани така, че да придадат комплексност на виното.

Вечно видима

Малката изложба на Рене Магрит в София е денонощна

На влизане в хотела на ул. „Шипка“ 14 трудно се забелязват витрините във фойето. А в тях са изложени седем от значимите творби на сюрреализма. Ако обаче се вгледате, няма начин да не познаете Рене Магрит - един „шантав“ белгийски художник, както го нарича Курт Халбрехт, собственик на GreenCat Gallery и организатор на изложбата. Експозицията е отворена до 25 ноември и се организира по повод белгийското председателство на ЕС и в рамките на Белгийския кулинарен и арт фестивал. Големите почитатели на Магрит може първоначално да се разочароват от незначителното пространство, отделено на експозицията. И въпреки всичко, когато застанеш пред картините, които са те удивлявали от дете и са отворили съзнанието ти за образите отвъд образите, за свободата и неограничените възможности зад всеки предмет, си склонен да приемеш класическите мебели в лоби бара и подрънкването на лъжички за кафе. Дори прощаваш на италианеца с лаптоп на коленете, който води шумен делови разговор, свършено безразличен към сюрреализма.

А защо хотел?

На въпроса защо избира хотел за място на изложбата, Халбрехт отговаря: „Това е единствената изложба, която е отворена денонощно. Хотелът увеличава аудиторията ни и ни дава гаранция, че картините ще бъдат охранявани 24/7“. И вметва, че галерията им е разбивана няколко пъти.

Творбите

„Изложили сме и най-ранните графики „Любовници“ (Les Amants), „Това не е лула“ (Ceci n'est pas une pipe) и „Изнасилването“ (Le viol) на Магрит - първите ечинги на прочутите картини, които той по-късно рисува в поголям формат“, обяснява Халбрехт. Според него лулата изразява същността на изкуството на Магрит, а именно, че обектът, образът и думата не са едно и също и е възможно взаимно да си разменят местата.

Сюрреалистът Рене Магрит

► Рене Магрит (1898-1967) е белгийски художник, смятан за един от основоположниците на сюрреализма заедно със Салвадор Дали, Макс Ернст и Марсел Дюшамп.

Магрит казва за себе си: „Аз не съм художник, аз съм човек, който мисли“. Картините му съчетават предмети от ежедневието и бита в необичаен контекст, отключващ нови значения. Художникът описва творбите си като „видими изображения, които не крият нищо, само внушават мистерия, а мистерията е непознаваема“. Въпреки че са статични, в картините на Магрит винаги се наблюдава неочакван обрат. Всеки предмет в тях навежда на мисълта, че зад него съществува друг.

Друго е да видиш ръба, където е изрязан прозорецът, в „Телескоп“ на Магрит (La lunette d'approche). Друго е въобще да разбереш, че прозорецът е изрязан като в детска книжка и че хартията даже е оръфана и неподравнена.

Сюрреализъм в сюрреалистична страна

„Както знаете, Белгия няма правителство от много месеци“, напомня собственикът на GreenCat Gallery. И допълва: „Абсурдността на ситуацията всъщност много добре кореспондира със сюрреалистичните опити на Магрит, така че моментът да покажем тази изложба тук е много подходящ. В България също има някои сюрреалистични елементи, ако мога да се изразя така.“ Акцентът на изложбата е поставен върху емблематичната еднометрова композиция на части от женско тяло - „Вечното доказателство“ (L'evidence eternelle). Според Халбрехт картината е опит да се изразят нещата, които са вечно видими и не може да бъдат скрити.

„През 30-те години показването на голота по толкова експресивен начин не е било прието и Магрит е използвал този арогантен подход към образа, за да промени възприятията на съвременниците си“, обяснява Халбрехт. „В сюрреализма има и много чувство за хумор, стремеж към абсурда, към разкъсване на нещата, така че и тази картина е вид въпрос: коя част ви привлича най-много? Представете ли си ги като отделни картини?“, допълва той. Творбите на Магрит се продават чрез онлайн търгове на www.artbrokerage.com. Оценката на всяка от изложените работи на белгийския художник възлиза на четири- или петцифрена сума в евро, казва Надя Манева, управител на GreenCat Gallery. Това е цената на малка кола. Така че защо да нямате оригинал на един от най-известните сюрреалисти в хола си?! Освен хубава, малка кола в гаража.

Теогора Мусева

► В изложбата може да се видят снимки от живота на Магрит. Организаторът Курт Халбрехт (долу) твърди, че изкуството невинаги трябва да бъде сериозно. Според него сюрреалистите изразяват и смешното, и абсурдното

СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

